

Upravništvo. Ljubljana. Knafljeva 5
— Telefon št. 3122, 3123, 3124,
3125, 3126.
Inseratni oddelek: Ljubljana, Selen-
burgova ul. — Tel. 3492 in 2492
Podružnica Maribor: Grajski trg 7.
Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica 2.
— Telefon št. 190.
Podružnica Jesenice: Pri kolodvoru
št. 100.
Podružnica Novo mesto: Ljubljanska
cesta št. 42.
Podružnica Trzin: v hiši dr. Baum-
gartnerja

JUTRO

PONEDELJSKA IZDAJA

Uredništvo:
Ljubljana, Knafljeva ul. 5. Telefon
št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.
Ponedeljska izdaja »Jutra« iznaja
vsak ponedeljek zjutraj. — Na-
roča se posebej in velja po pošti
prejemana Din 4.— po raznašal-
cih dostavljena Din 5.— mesečno.
Maribor, Grajski trg št. 7. Telefon
št. 2455.
Celje, Strossmayerjeva ul. 1. Tel. 65.
Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po
tarifu.

„Povratak k monakovski politiki je za Anglijo nemogoč“

Chamberlainove in Halifaxove ponudbe Nemčiji ne pomenijo nobene spremembe angleške politike, nego samo očitujejo pripravljenost Anglije za mirno rešitev obstoječih mednarodnih sporov

London, 11. junija. AA. (Havas) Nedeljski tisk je soglasen v tem, da govora min. predsednika Chamberlaina in lorda Halifaxa v parlamentu o angleški pripravljenosti za pogajanja z Nemčijo ne pomenita nikakršne spremembe angleške zunanje politike.

»Sunday Times« piše v uvodniku, da se lahko zanesljivo trdi, da ne gre za opustitev sedanje politike, ki jo je zavzela Velika Britanija po vkorakovanju nemških čet v Prago. Angleška vlada bo ostala krepko pri vseh sporazumih, ki so bili pred kratkim zaključeni, in ima iskreno željo, da te sporazume še izpopolni, kakor hitro bo mogoče, tudi s sporazumom z Rusijo. Lord Halifax je hotel v svojem govoru poudariti, da fronta proti napadalcu nima napadalnega značaja.

»Observer« pravi, da ne gre za ponovno vračanje k monakovskimi metodami. Smisel govora lorda Halifaxa je ta, da se hoče angleška vlada izogniti fatalnim nesporazumljenjem, zaradi česar je preveliko delo za ohranitev miru. Vlada in ves narod sta sklenila, da na razumno

zadržanje odgovorita z razumnim nastopom, zaradi česar je britanska vlada pripravljena pričeti pogajanja na temelju enakopravnosti. Ta poziv, pravi dalje pisec članka, ne predstavlja prav nobene spremembe politike do Rusije. List pravi, da Monakovo ni prva številka v seriji, temveč nekaj, kar se ne more več vrniti in se torej ne more nekaj podobnega monakovski metodi nič več zgoditi. Da se ustvari trajen mir, obstoja samo častna rešitev, ki se lahko sklene v sporazumu z vesilami, ako bomo mi in naši zavezniki v duhu resnične vzajemnosti poiskali boljšo rešitev.

London, 11. junija. z. Angleški poslanik v Rimu Loraine priide jutri na poziv vlade v London. Splošno prevladuje mnenje, da je ta nenadni poziv rimskega poslanika v zvezi z govorom, ki ga je imel zunanji minister lord Halifax. Ta govor je izzval v merodajnih rimskih krogih večjo pozornost, kakor pa bi se to dalo sklepati po pisanju italijanskega tiska.

Govor zunanjega ministra in izjave ministrskega predsednika Chamberlaina v

spodnji zbornici sta predmet zelo kritičnih komentarjev. Opozicija vidi v teh govorih nekako napoved povratka k mirni politiki Chamberlaina po monakovskem vzorcu. Z vladne strani pa izjavljajo, da ne more biti govora o kakšni spremembi angleške politike. Angleška vlada je slekoma pripravljena razpravljati o vseh treznih in upravičenih zahtevah Nemčije, toda za to je potrebno zaupanje, ki ga mora Nemčija sama ustvariti. Docela napačno pa je, če tolmačijo v Berlinu te izjave vodilnih angleških državnikov za znak slabosti.

Berlin, 11. junija. AA. »Berliner Zeitung« komentira govor, ki ga je imel v spodnji zbornici angleški minister za prekomorsko trgovino Hudson. V tem govoru je Hudson izrazil svoje zadovoljstvo, ker se vedno bolj množijo pritožbe zaradi poslabšanja kakovosti nemškega trgovskega blaga in ker Nemčija lahko blago dobavlja le na daljše roke. List piše, da se je te dni večkrat čulo iz ust državnikov, da Anglija niti ne more niti ne misli na to, da uniči nemško gospodarstvo in da

tudi nima namena postati ovira prirodnemu in legitimnemu razvoju njene trgovine. Kako licemerno izgledajo v praksi ta angleška prepričevanja, pa kaže jasno izjava g. Hudsona. Angležem bo bržkone znano, da je najlažša metoda tekmovanja diskvalificirati kakovost konkurenčnega blaga in njegovo trgovinsko sposobnost, prav te metode pa se poslužuje g. Hudson. Takšna propaganda merodajnega angleškega ministra proti nemški konkurenci se mora najostreje obsoditi. Celotno Angležem mora biti jasno, da je takšne izjave težko spraviti v sklad z izjavami predsednika Chamberlaina in zunanjega ministra Halifaxa o namenu Anglije, da ne bo delala nobenih težav nemški trgovini. Nemčija se izogiba temu, da bi znane primere slabih dobav angleške industrije kritizirala, še manj pa, da bi jih posploševala. Na drugi strani odločno odklanja trditve merodajnega angleškega ministra, katerih ne more dokazati. Te izjave, ki so polne sovrašstva, so nov dokaz dvočelnosti angleške politike.

v družbi prezidenta Roosevelta in njegove soproge preživela današnji dan. Pri tej priliki sta imela prezident Roosevelt in angleški kralj važne politične razgovore. Pozno zvečer sta angleški kralj in kraljica s svojim spremstvom se vrnili s posebnim vlakom v Kanado. Do meje ju je spremljal zunanji minister Hull.

New York, 11. junija. AA. Vodno letalo »Clipper Paoloe«, ki je istega tipa kakor »Yankee Clipper«, je odletelo iz Washingtona v Evropo s prvimi posnetki o prihodu angleškega kraljevskega para v Zedinjene države.

Rojstni dan Nj. Vis. kneginje Olge

Beograd, 11. junija. AA. O priliki rojstnega dne Nj. Vis. kneginje Olge je bila danes zahvalna molitev v dvorskem hramu na Dedinju. Službi božji so prisostvovali kraljevska družina, dvorne dame ter civilna in vojaška hiša Nj. Vel. kralja.

Ljubljana, 11. jun. a. O priliki rojstnega dne Nj. Vis. kneginje Olge, je poslal ban dravske banovine dr. Natlačen naslednjo brzojavko: »Povodom rojstnega dne izrekam Vaš. kr. Visočanstvu najlepše čestitke in najboljšje želje v svojem in v imenu prebivalstva poverjene mi banovine, zagotavljač Vas obenem polne udanosti.«

Vojni minister med dijaki prestovoljci

Beograd, 10. junija. p. Vojni minister general Nedić je v družbi načelnika glavnega generalnega štaba Simovića, pomočnika prosvetnega ministra Jakića, rektorja beogradske univerze Jovanovića in več drugih odličnikov obiskal danes bataljon dijaških prestovoljcev, ki je izvajal pred gosti vojaške vaje. Kljub kratkemu vezbanju dijaških prestovoljcev so vaje odlično uspele. Vojni minister se je zahvalil dijakom za dosežene uspehe ter je v svojem govoru poudarjal veliko število žrtev, ki jih je doprinesla akademsko mladina za osvobodjenje in zedinjenje.

Proslava obletnice kosovske bitke

Beograd, 10. junija. p. Vojni minister general Nedić je sprejel odbor, ki pripravlja proslavo 550letnice kosovske bitke. Pri rekonstrukciji te bitke ob proslavi bo sodelovalo večje število oddelkov naše vojske. Vojni minister je obljubil vso potrebno pomoč.

Seja izvršnega odbora demokratske stranke

Beograd, 11. junija. p. V stanovanju Ljube Davidovića je bila danes seja plenuma izvršnega odbora demokratske stranke. Udeležilo se jo je veliko število delegatov iz raznih krajev države. To je bila prva seja, ki ji je prisostvoval Ljuba Davidović po svoji hudi bolezni. Po otvoritvi je Ljuba Davidović podal besedo Milanu Grolu, ki je poročal o dosedanjem delu izvršnega odbora, dočim je Božidar Vlačić poročal o razvoju notranjih razmer po zadnjih volitvah, zlasti v poslednjem času, kakor tudi o stališču, ki ga zavzema demokratska stranka glede na politične dogodke. Posvetovanja so trajala ves dan.

Zveza inženjerskih društev kraljevine Jugoslavije

Novi Sad, 10. junija. p. Pod predsedstvom beogradskega univ. prof. inž. Dušana Tomića je zasedal v Novem Sadu 20. jubilejni kongres Jugoslovenskega združenja inženjerov in arhitektov. Ta kongres je bil v toliko pomembni, ker je sprejel nova pravila, s katerimi se posvsem spreminja sestav te organizacije, ki se bo v bodoče imenovala Zveza inženjerskih društev kraljevine Jugoslavije. Odboru, ki je izdelal izpremembo pravil, je načeloval inž. Bevc iz Ljubljane.

Spopadi s tihotapci

Beograd, 11. junija. p. Okoli polnoči je na periferiji Beograda, na Avalski cesti, pet oboroženih tihotapcev, ki so hoteli vtihotapiti v Beograd vino, smrtno nevarno ranilo trošarskega uradnika Vitomira Nikolića, ki je v agoniji ter zapušča ženo in pet otrok. Eden izmed njegovih prijateljev je spoznal tihotapce ter so vseh pet aretirali. — Tudi iz Niša poročajo, da je prišlo do spopada med trošarskimi organi in tihotapci mesa, cigani, pri čemer je bilo ranjenih več ljudi tako ciginov kakor tudi občinskih trošarskih organov.

Zemunska: Pretežno jasno, še topleje s postopnim pooblaščenjem podnevi.

Dr. Korošec o samoupravah

Ljubljana, 11. junija. d. Danes dopoldne so se v dvorani kina Uniona zbrala zastopstva vseh občin iz dravske banovine, ki so v teku lanskega in letošnjega leta izvolile predsednika senata dr. Antona Korošca za svojega častnega občana. Bile so to vse občine, ki so v rokah JRZ. Na današnjem zborovanju so mu svečano izročili skupno častno diplomu.

Zborovanje je vodil predsednik županske zveze, ki je v svojem nagovoru orisal delo in zasluge dr. Korošca. Dr. Korošec se je zahvalil za počastitev. Rekel je med drugim, da je ponosen na to, da ga je 322, torej večina slovenskih občin imenovala za svojega častnega občana, niti najmanj pa ne zameri onim 85 občinam, ki tega niso storile in zato na današnji svečanosti niso

zastopane. Omenjal je nato vlogo in položaj županov med Slovenci nekdanj in sedanj, zlasti njihov pomen kot načelnikov temeljnih samoupravnih enic. »Živimo v dobi berbe za samoupravo«, je dr. Korošec ob tej priliki nadaljeval. »Naše življenje v Jugoslaviji je prav za prav neprestana borba za samoupravo. A te samouprave naj bodo po naši zamisli take, da ne bodo Jugoslavije razrahljale, ampak jo okrepile in utrdile. Prepričan sem, da smo vsak dan bližje tem idealom, katerih nositelji so župani naših kmetskih občin.«

Dr. Korošec je končal z vzkliki kralju, knezu namestniku, Jugoslaviji, Sloveniji in slovenskim županom. Svečanost je bila zaključena s slovensko himno »Hej Slovani«, ki so jo za godbo peli vsi navzoči.

Poljska odklanja vsako omejevanje svojih pravic

Odgovor senatu Gdansk na zahtevo po zmanjšanju števila poljskih carinikov

Varšava, 11. junija. AA. (Reuter): Poljska vlada je odklonila zahtevo senata Gdanska po zmanjšanju števila poljskih carinskih uradnikov na njegovem področju.

Odgovor poljske vlade, ki ga je izročil poljski komisar Hodaczki, pravi, da je zahteva povsem neosnovana. Po mnenju poljske vlade je število sedanjih poljskih carinskih uradnikov nezadostno. Nota trdi, da so povsem neosnovana navodila, ki so jih dobili gdanski car. uradniki, naj nasprotujejo poljskim carinskim preglednikom pri izvrševanju njihovih služb. Če bi prišlo do kakšnega spora ali incidenta kot posledica teh navodil, bo poljska vlada smatrala, da je zato odgovoren senat. Odgovor poljske vlade trdi nadalje, da omejevanje navodila niso v skladu s sporazumom, ki je bil podpisan l. 1924. kakor tudi, da so omejitve, odredene po senatu, v nasprotju z obstoječim legalnim stanjem. Poljski carinski uradniki morajo imeti isto pravico kontrole kakor gdanski cariniki in so izdana navodila kršila načelo sodelova-

nja, ki mora vladati v vprašanju gdanskih carin. Ob koncu izraža nota upanje, da bo senat ponovno proučil celotno vprašanje, kar pa se tiče funkcij poljskih carinskih uradnikov, je poljska vlada odredila, da morajo izvrševati svoje dolžnosti po statutu in praksi, ki se izvaja že celih 20 let.

Odobranje v poljski javnosti

Varšava, 10. junija. z. Nota gdanskemu senatu, s katero Poljska zavrača zahtevo po zmanjšanju števila poljskih carinskih uradnikov in napoveduje celo še povečanje njihovega števila, je izzvala v poljski politični javnosti splošno odobravanje. Iz samega besedila note ni razvidno, kakšne ukrepe namerava podvzeti poljska vlada, če bi gdanski senat vztrajal na svojem stališču, ostri ton poljske note pa dokazuje, da Poljska niti najmanj ne misli na popuščanje in da bo ostal Gdansk tudi še nadalje predmet stalnega konflikta.

Hitler na Dunaju

V soboto zvečer je prispel docela nepričakovano Včeraj je imel celodnevne razgovore

Dunaj, 11. junija. o. Snoch je nepričakovano prispel na Dunaj kancelar Hitler. Uradno poročajo, da je prišel zato, da zaključi dunajski kulturni teden in počasti skladatelja Riharda Straussa za njegov 75. rojstni dan. Snoch so uprizorili v dunajski operi Straussovo skladbo »Dan miru« ter so privedli prisostvovali razen kancelarja Hitlerja tudi Göbbels, Seyss Inquart, Bürckel in druge vodilne osebnosti narodno socialistične stranke. Občinstvo je živahno pozdravljalo jubilara Riharda Straussa. Po predstavi v operi se je kancelar Hitler odpeljal v grad Kobenzel v dunajski okolici, kjer se je mudil danes ves dan in imel razgovore s svojimi ožjimi sodelavci. Dopoldne je prisostvoval banketu, ki je bil prirejen na čast skladatelju Straussu. Kancelar Hitler je bil nočjo zopet pri predstavi v operi, ob 23. pa je odpotoval z Dunaja.

Slovaški zunanji minister na Dunaju

Dunaj, 10. junija. z. Semkaj je v soboto prispel slovaški zunanji minister Durčansky. Zatrjujejo, da je imel važne razgovore s kancelarjem Hitlerjem, ki je včeraj nenadoma prispel na Dunaj.

Popuščanje napetosti na češkem

Morilca v Kladnu še niso izsledili, kljub temu pa niso bile odredene nove represalije — Berlinska in pariška sodba

Berlin, 11. junija. z. Napetost, ki je nastala zaradi incidenta v Kladnu, je znatno popustila in vse kaže, da zaradi tega dogodka ne bo prišlo do kakih večjih političnih sprememb v češko-moravskem protektoratu. Čeprav je ostala dosedanja preiskava brezuspešna in kljub vsem policijskim ukrepom doslej še niso izsledili morilca policijskega narednika, protektor dr. Neuraith ni izvršil svoje grožnje, da bodo v tem primeru odredene še nadaljnje represalije. Očitno so se nemške oblasti prepričale o lojalnosti čeških oblasti in berlinski merodajni krogi slej ko prej verujejo v uspeh svoje dosedanje politike napram češko-moravskemu protektoratu ter je z enkrat ne mislijo spremeniti. Kljub temu je vedno bolj očitno, da povzroča razvoj položaja v protektoratu berlinskimi krogi čim dalje večje skrbi.

Pariz, 11. junija. z. Zadnje dogodke v češko-moravskem protektoratu smatrajo v pariških krogih za dokaz, da napetost med Nemci in Čehi vedno bolj narašča, in so

dijo, da to tudi Rusije ne more pustiti hladnokrvno. Ukinitve protektorata je priključitev češko-moravskega ozemlja Nemčiji ter razdelitev Slovaške med Madžarsko in Nemčijo, ki jo smatrajo v pariških krogih še vedno za možno, bi to napetost le še povečala. Zato so v Parizu tem bolj prepričani, da bo Rusija že zaradi tega pristala na sklenitev vojaške zveze z Anglijo in Francijo.

Berlin, 11. junija. o. Odgovorni nemški krogi očitajo demokratskim državam, da skušajo z vsemi sredstvi spraviti dobre odnose med češkim prebivalstvom in nemškim protektoratom. Zaradi tega hujskarnja je prišlo v zadnjem času v mnogih krajih Češke in Moravske do raznih izgovorov, ja katere odklanja nemška vlada vsako odgovornost. Nemške oblasti, pravi službena objava, takih poizkusov motenji, ki se sistematsko organizirajo, ne bodo dalje trpele, čeprav bi morale uporabiti najstrožje ukrepe.

„Poljska formula“

Anglija in Francija sta sestavili končne predloge, ki naj omogočijo čimprejšnji sporazum z Rusijo

Pariz, 11. junija. o. Francoska vlada je prejela snoch od angleške vlade besedilo predlogov, ki jih bo vzel jutri s seboj William Strang na pot v Moskvo. Zunanji minister Bonnet je imel včeraj dalje posvetovanje z ruskim poslanikom Suričev, s katerim se bo jutri dopoldne še enkrat sestel. Anglija in Francija želita, da bi William Strang v Moskvi zaključil pogajanja z rusko vlado in da bi se ne vrnil s kakimi novimi ruskimi protipredlogi. Obe vladi sta predložili ruski vladi tako

zvano »poljsko formulo«, po kateri bi imela vsaka država zase pravico tolmačenja direktnega ali indirektnega ogražanja svojih življenjskih interesov. Če bi ena izmed držav podpisnic izjavila, da so njeni interesi ogroženi, potem bi ji morale druge podpisnice avtomatsko priskočiti na pomoč. V to formulo se same po sebi vključujejo tudi baltične države, ne da bi se navajale po imenu in da ne bi moge zaradi tega protestirati.

Italijanski letalci v španski vojni

Rim, 11. junija. o. V zvezi s povratkom italijanskih letalcev iz Španije so bili objavljeni službeni podatki o sodelovanju italijanskega letalstva v španski državljanski vojni. Po teh podatkih je bilo v Španiji in na Balearih 25 italijanskih letalskih eskadril s 6011 italijanskimi vojaškimi letalci in člani tehničnih oddelkov. Italijanski letalci so med vojno naredili skupaj 36.420 poletov ter so bili v zraku skupaj 135.265 ur. Med polety so odrgli 11 milijonov streliv. Italijanski letalci so v skupinah ali posamič izvršili 2170 izvidniških poletov, 1555 napadov na vojaške objekte in 5318 bombardiranj. Njihove bombe so zadele 2240 ljudi ter zrušile 903 letala. Razen tega so z bombami uničili na sovražnih letališčih še 40 letal. V letalskih bitkah je bilo sestreljenih 86 italijanskih legionarskih letal. ubitih in ranjenih pa je bilo 192 italijanskih letalcev.

Vatikan, 11. junija. AA. Papež Pij XII.

Angleški kraljevski par se vrača v Kanado

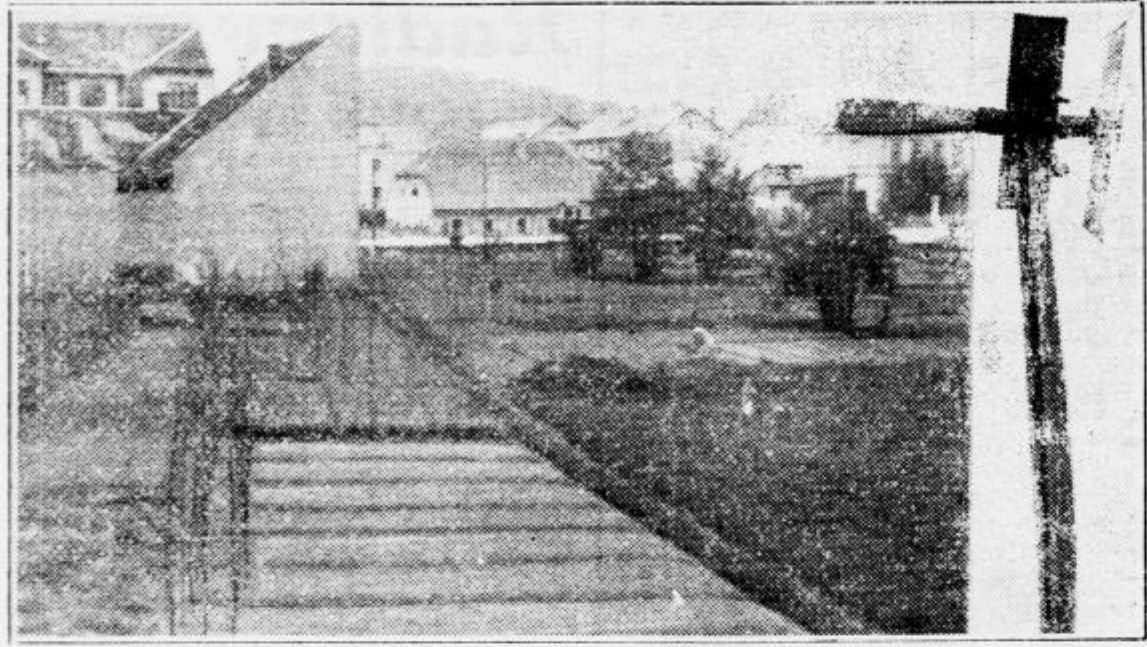
Po včerajšnjem obisku v newyorški univerzi je imel kralj Jurij v Hydeparku važne politične razgovore s prezidentom Rooseveltom

New York, 11. junija. AA. Angleški kraljevski par je včeraj takoj po svečanem sprejemu pregledal s spremstvom svetovno razstavo. Bil je nenavadno tople dan. Ogromna množica ljudstva je pozdravljala britansko suvereno. Škotska mladina je na čast kraljevskemu paru igrala stare škotske peemi na gajde. Sprevod je nato prispel na trg miru, kjer je bila zbrana ogromna množica nad 100.000 ljudi. Tedaj je kralj Jurij stopil iz kočije in v spremstvu generala Hughesa in admirala Richardsona pregledal častne čete. Nato sta si kralj in kraljica ogledala ameriški paviljon, kjer ju je sprejela ga. Plyn in jima razkazala pomembne oddelke ter ju končno odvedla v častno dvorano, kjer jima je bilo prirejeno svečano kosilo. Po kosilu si je kraljevski par ogledal tudi irski in kanadski paviljon na svetovni razstavi. Ko sta se kralj in kraljica približala paviljonu Velike Britanije, so na enkrat izstrelili veliko število raket, ki so se v višini razpočile v tisoče majhnih padobranov z ameriškimi in britanskimi zastavicami. Ogromna množica otrok in skavtov se je razbežala na vse strani in lovila zastavice za spomin na obisk britanskih suverenov v Zedinjenih državah. Uradni predstavniki izjavljajo, da je sprejemu britanskih suverenov prisostvovalo 3 milijone ljudi in je to ena izmed največjih manifestacij simpatij po povratu Lindbergha iz Pariza l. 1927 po njegovem poletu preko Atlantika.

Danes je bil na univerzi Kolumbija prirejen kraljevskemu paru svečan sprejem. Sprejel ju je rektor univerze Buttler z ostalimi profesorji in ju odvedel skozi dvorane univerze v knjižnico, kjer so jim pokazali originalni zemljevid, ki ga je univerza darovala l. 1754 angleški kralj Jurij II. Suverena sta se nato vpisala v zlati knjigo ob zvokih britanske in ameriške himne. Po svečanosti sta se angleški kralj in kraljica odpeljala v Hydepark, kjer sta

Ljubljana, mesto v vrtovih

Ob prvem navalu poletne vročine naj opozorimo na najznamenitejšo posebnost našega mesta, na vrtove, ki vabijo v senco na užitek in odmor — Z nastopom poletja se Ljubljana razvije v središče tujskega prometa

Spomin na svetovno vojno na mestni periferiji: v vrtove spremenjene travnike najemniki še vedno obdelujejo. V časih pomanjkanja so jim dobro služili, pridelani krompir in fižol sta jih rešila lakote. Tudi sedaj niso tako imenitni časi, da bi te pridelke zlahka pogrešali, nekaj jih pa tudi drži ljubezen do grude, ki tako rada priklene nase človeka, ki se z njo ukvarja. Klopotec je najzvestejši čuvar vrta in strah vrabcev

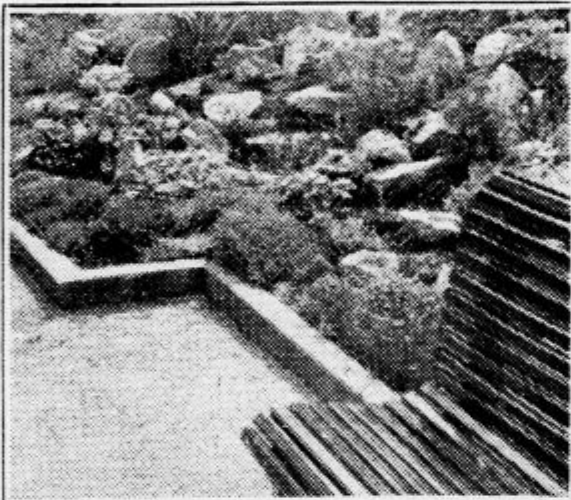
Ljubljana je res prav prijazno mesto vrtov. Že od nekdaj je bilo tako, čeprav so bila predvsem predmestja, ki so to kulturo gojila. V mislih imam Krakovo in Trnovo, ki ju je bil sam vrt. Male hišice so bile vse ponižne nad toliko množino solate in drugo povrtnino, ki so jo spomladi in jeseni obilo porušili s fekalijami iz greznic. Če je bilo kaj južnih sapic, je vse mesto vedelo, da imajo solatarice svoj veliki dan. Ta mala higienska nadloga nas skoro ni motila, saj so zato branjevke pridelale endivjo, ledenko in druge sorte, ki so kar hrustale pod zobmi. Nekaj let po vojni je nekdo prinesel iz Berlina vest, da imajo tamkaj ne- navadno razsežne vrtove, na katerih jim zelenjava imenitno uspeva, ker jo negujejo z gnojnicami iz mestnih kanalov. Vendar pa tej zelenjavi, naj bo še tako dobro oprana, ni mogoče popolnoma odvzeti tistega »prahu« in jo zato na trgu prodajajo po mnogo nižjih cenah kot sicer. Nato so tudi v Ljubljani stuhali, da je nekaj podobnega z našo solato. Bržkone pa ni bilo res, le prepovedali so, čez dan raznašati in razliti gnojnice, da niso bili občutljivi meščani ob dober okus.

Včasih je bilo imenitno, stanovati sredi mesta, sedaj pa je ideal hišica izven območja mestnega ropota. In košček

Ob zidovih kaj rado uspeva zgodnje sadje; marelicam, breskvam in hruškam posebno dobro dě toplota v zavetju.

vrtnička poleg hišice, na katerem je mogoče izkazovati svoje vrtnarske sposobnosti in ljubezen do narave. Zaprav je vse mesto obdano s takšnim zelenjem, imamo drevored in javne nasade, kakor malokatero podobno mesto in vendar jih je toliko, ki jim je edino hrepenenje vrtniček, ki bi ga smeli imenovati

Alpinet, domače veselje turistov, ki na tem skalnatem vrtničku goji najskromnejše cvetke, našo planinsko floro

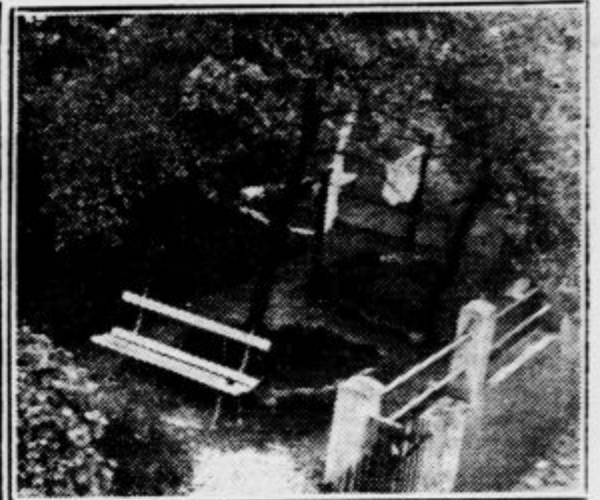
svojo last. To prav lepo slovensko lastnost, veselje do narave, je videti v mestu na mnogih krajih. Tu so male parcelice, že leta in leta za silo ograjene. Za hišico ni in verjetno tudi ne bo denarja, vrtniček pa je vedno tako lepo negovan in praktično izrabljen, kakor da bi ga obdelaval poklicni vrtnar.

Želja po nekem intimnejšem odnosu do narave je človeka že zdavnaj gnala, da si je zgradil in zasajal vrtove. Pravijo, da je bilo že v 16. stoletju pr. Kr. vrtnarstvo v starem Egiptu močno razširjeno in so imeli tam lepo urejene vrtove s prav kompliciranimi vodnimi napravami. V piramidah so našli seme na poprovca, jasmína, rožmarina, krinteme, akacije, lotosa, maka, mirte, vinske trte, fige, granatnega jabolka, oranže, kumare, več vrst melon itd. Tudi stari Indijci so imeli krasne vrtove. Sam židovski Salomon je bil velik prijatelj lepih vrtov in je s posebnim veseljem gojil zdravilne rastline. Stari Rimljani so kaj radi z rožami krasili svoje domove, poleg razkošnih vrtov so poznali tudi sadne in zelenjadne vrtove. Navodila za napravo vrtov in gojitev rastlin so pisali Cato, Cicero in Plinius. Znameniti so bili viseči vrtovi cesarja Diokleciana v Splitu. S propadom rim. cesarstva je tudi vrtnarstvo propadalo. Okrog X. stoletja so ga ožive li po samostanih, koder so poleg drugih

nežnosti gojili predvsem cvetje. V to dobo segajo tudi prvi botanični vrtovi, s katerimi je na novo oživela gojitev zdravstvenih rož. Grki so gojili svoje vrtničke v hišnih dvoriščih, navada Perzijcev pa je bila, zidati vrtove v terasah. Dandanes je vrtnarstvo kos svojevrstne umetnosti, saj je potrebno za učinkovito zaobliskovanje proste narave mnogo smisla za lepoto, za arhitekturo navadnih oblik in dobro poznanje lastnosti stoterih rastlin, ki jih gojimo. Seveda velja to predvsem za javne vrtove, tisti mali kotichek zemlje, ki ga imenujemo svoj vrt pa nam nudi vse za telesni in estetski užitek, kadar nam le dobro uspeva, raste in rodi. V takem vrtu najdemo vsikdar svoje ve selje, po delu svoj mir, počitek v hladu košatega drevesa in sploh popoln užitek ob zavesti, da je vse to delo naših rok. Res, vrtniček pri hišici je kakor pesem: Kdor se s tema ukvarja, ni slab človek. Spoznavati najprej naravo, jo ljubiti, potem bo tudi lažje razumeti težave bližnjega.

Tujci v Ljubljani ne očarajo kake imenitne stavbe, mogočni spomeniki ali druga umetnost, pač pa mu zbudi pozornost mnogo predelov s hišami v strnjenih vrstah, ki so brez vrtov. Nova Ljubljana se je največ razširila na periferiji, ki je vsa zazidana z vilami in manjšimi hišami. Tudi sredi mesta je nekaj predelov zazidanih z vilami, ki so vse obdane z lepimi vrtovi, neposredni bližini pošte pa je Dukičev blok skupina velikih stanovanjskih hiš, stoječih vsaka zase, med njimi pa je nasad, ki poživilja okolico ter ubranjuje stanovalce vtisa, da so vključeni v dolgočasnost mestnih zidov.

Kakor rečeno, spadajo krakovski in trnovski vrtovi nedvomno med najstarejše v mestu. Kolikor jih ni pregnala razširjajoča se Ljubljana, so ohranili isto podobo, kakor nekdaj in ravne, dolge grede, med njimi ozke stezice, kakor bi položil žametne preproge deseterih odtenkov zelene barve. Na zapadni, v višjem delu, vrtnarstva niso

Senčnat kotichek na pobočju grajskega hriba

Vidu. Sadno drevje so zasajali le za hišami, da jim je za vroče nedelje nudilo hladne sence. Se zdaj jih vidimo ob nedeljskih popoldnih poležavati pod

HOTEL „BELLEVUE“

najlepša razgledna točka v Ljubljani, priznana prvovrstna kuhinja, izborna vina in pivo, lepe čiste tujske sobe s tekočo mrzlo in toplo vodo. Udobne kabine za solnčne kopeli in prho. Pension od Din 60.— do Din 80.—. Krasne terase, lasten gozdni park, avtogaraje. V seziji večkrat koncert.

Izreden užitek za letoviščarje!

Zahtevajte prospekte!

Telefon Interurban 30-42

Se priporočam

P. ŠTERK, hotelir

gojili iz kupčijskih namenov. Stari viški vrtovi tudi niso bili tako lepo urejeni, pač pa je raslo na njih mnogo sadnega drevja, med katerimi je bila posebno tepka cenjena. Prav malo občutljiva za mraz in sušo, obrodi sleherno leto. Dobro omedene tepke so kaj imenitno sadje tudi za slabšo čeljust, za žganje pa kar ni boljšega sadja.

Šiškarji so se svoje čase ukvarjali bolj s poljedelstvom kakor z vrtnarstvom. Zato so bile kaj primerne tiste dolge njive tja proti Dravljani in Št.

drevjem, ko obravnavajo dogodke preteklega tedna.

Vrtovi ob novih hišicah kažejo kaj različne značaje lastnikov. Nekdo daje prednost povrtnini, drugi sadnemu drevju, nekateri si poiščejo zlato sredo. Mnogi so tako srečni, da imajo vrtove, ki so prav umetniško urejeni: po položnih dvigajočih se terasah raste eksotično rastlinje, plezavke se ovijajo po grajenih ogradah in pergolah. Ponekod imajo celo ribnik, v katerem je mogoče tudi plavati. Navdušen hribolazec ima v kotichek svojega vrta alpinet, na katerem goji liste naših gora. Različne značaje lastnikov prikazujejo ti vrtnički. Kako dober mora biti tisti gospodar, ki je iz samega usmiljenja do stare breze napravil veliko luknjo v streho novega pokritega prehoda, da je le mogla neovirano dalje rasti. Mnogi kažejo svojo ljubezen do drevja, da ga pošiljujejo v krakaste geometrične oblike kot nekakšne okvire oknom, vratom ali pa kar tako iz golega veselja nad redom. Drugi nimajo toliko smisla za špalirje, drevesca pustijo rasti, kakor jim je dala narava, zato pa imajo v jeseni kaj več otrestiti.

Najlepši vrt Ljubljane pa je Tivoli z Rožnikom. Ko bi prav nobenega drugega nasada ne imeli, bi ga znali bolj ceniti. Tivoli je tisti veliki filter, ki čisti okuženo mestno ozračje, fabrika kislika in prelepo ozadje mestu. Urico sprehoda v Tivoliju, pa porečeš, da je Ljubljana v resnici lepo mesto in rad pozabiš tiste nevedčnosti, zaradi katerih nenehoma zabavljamo na našo zaprpano belo ljubico Ljubljano.

Praktični nasveti

— Sledove od ugrizov insektov najlažje odpraviš s kapljico amonijaka ali pa s čebulnim sokom.

— Če imaš stare čevlje iz katere kože in jim hočeš vrniti prvotni lesk, jih dobro namaži z notranjo stranjo bananove lupine.

— Madeže od kave na namiznem prtu najlažje odstraniš tako, da jih namažeš s glicerinom, jih pokriješ s pivnikom, potem pa postaviš nanje vroč likalnik tolikokrat, dokler madeži ne izginejo.

— Večkrat je meso, ki ga hočeš skuhati, za kosilo prav trdo. Pomagaš si s tem, da ga poliješ z rumom, konjakom ali kakšnim drugim alkoholom. Vonj po alkoholu se bo že v 15 minutah izgubil, meso pa bo postalo mehko in okusno.

že preživel. Zdaj ni ne tu nič, ne doma nič...

Dostikrat se, na večer zlasti, zbero posebne družbe sumljivih državljanov na tihe pomenke. Navadno se kaj kmalu pojavijo čuvar reda in pravice.

— Legitimacije!
Včasih ima kdo legitimacijo, največkrat ne. Tako doživljajo stražniki velika presenečenja pri svidenju s starimi tički, ki so si zaradi varnosti izbrali živahno obljudeno Zvezdo, sredi mesta takorekoč, za zaklonišče. Včasih se takšna strateška zvijača posreči, včasih pa — kakor je že smola...

In študentje. Čakajo na šolo. Prav malo skolaštike vsebujejo njihovi pogovori. Zato pa tem več perečih svetovnih vprašanj. Angleško-ruska pogodba. Sestanek generalnih štabov oziroma Rim-Berlin. Gdansk casus belli bodoče vojne. Ali je domovina v nevarnosti?...

L. K.

DELN. DRUŽBE PIVOVARNE UNION, LJUBLJANA.

Pomenek v parku

Sezona v Zvezdi je že v polnem razmahu. Kostanji dajejo pod svojimi širokimi, razkošnimi vejami prijetno senco, nasade so uredili, postavili palme in oleandre. Tako prav pride ljudem v okleane sredi pustega asfalta — sredi mestnih zidov, trušča in hrupa na zeleni klopi ob rožastih nasadih priložnost odpočitka in razvedrila. Menili so se že, da bodo Zvezdo preuredili, posekali kostanje — priče minulosti slavnih zgodovinskih dni. Ne bi bilo prav tako, ne morda zaradi tradicije, bolj zaradi domačnosti, zaradi življenja samega, ki je v Zvezdo zvezano od pomladi do jeseni in ki preneka teremu nudi važen, težko nadomestljiv del, če že ne vso vsebino — dneva.

Vzemimo penzioniste! Kolikor jih ni

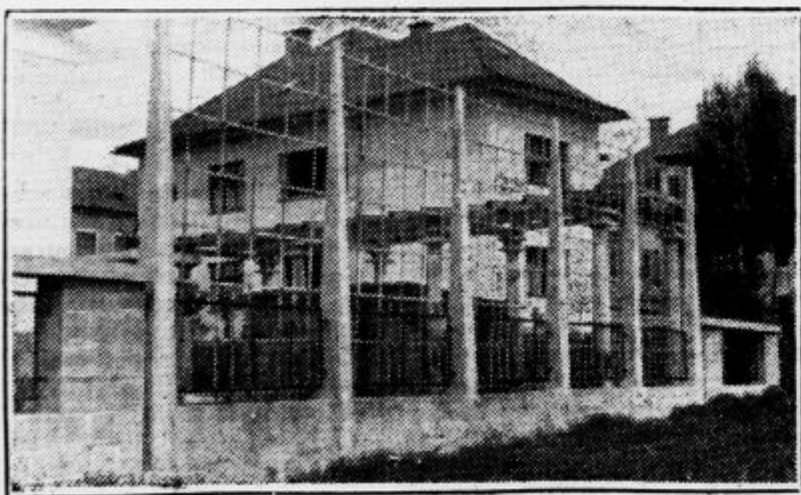
poiskalo v tivolskem Montecarlui mesta, so si v Zvezdi, ob strani Kongresnega trga, izbrali svoj, se reče, življenjski prostor. Zbirajo se že na vse zgodaj krog vremenske hišice. Najprej je treba presoditi vreme, hudiča, spet pada barometer, preklicano deževje nas bo torej še kar naprej preganjalo s klopi. Vreme je takšno, kakršni so ljudje, oziroma narobe — je davi pribil s palico ob tla sivobradi sedemdesetletnik. Ja, svoje dni je bilo drugače. Ni bilo takšnih muhastih zmedenih vremenskih preokupacij, so bili pa zato tudi ljudje drugačni. Umirjeni, zadovoljni, lepo se je živelo. Danes pa — takšna negotovost in mizerija povsod! Saj ne veš, kaj se bo jutri zgodilo s teboj! Danes še kolikor toliko v miru vlečeš iz pipe dunavskega — jutri, jutri ti utegne že kakšna aeroplanska bomba raznesti hišo s teboj vred!

— Kje smo kdaj včasih vedeli, poznali kakšne bloke in osi, modruje sivolos doboričina. Potlej pa tole oboroževanje! Gra-de dvajsettonske bojne ladje kar mimo grede, kakor v Trnovem čolne za Ljubljano, vlivajo topove, delajo tanke, letala, strojnice na tisoče, vraga, nazadnje bo orožja toliko, da bosta na vsakega zemljana prišla dva topova in pet pušk. V enem letu bo vse trikrat pobito. Ljudje so v tej vojni psihozi že čisto ponoreli. Še otroci. Moj petletni vnuk sanja samo o vojskah. Vlakla ni maral, ne kolesa ne žoge, ampak je sitnaril, dokler mu ni prinesel sin topiča in tanke in svinčenih soldatkov. Zdjaj pa rogovili s temi rečmi, da je jo, od jutra do večera, da je nimam mirne ure doma. Me zmerom zapletejo v kakšno »vojno« ti falotje in naj se še toliko jezim, nazadnje se jim moram pa le smejeti. Ko bodo dorasli, bodo že kar zreli za fronto, brez vsakih priprav bodo postali čez noč generali. O, ta svet! Lepe reči bomo še doživeli!

Potlej naši dragi penzionisti naredi nekaj »runda« izprehoda po Kongresnem trgu krog Zvezde in se končno zvrste po klopih na velike in majhne pogovore o dogodkih sveta, nekoč in zdaj. Bero časopise in jih, kajpa po svoje komentirajo z merilom izkušenosti.

— Ze zopet zverinski umor! Na, ta je že šesti ta mesec. Kje smo kdaj prej kaj takšnega slišali. Če je vsako leto samo eden spravil koga s sveta, je bila to že velikanska, nezastlišana reč. Danes se ljudje koljejo, režejo, streljajo, zastreljajo vseprek. Nekam hudobni postajajo, pokvarjeni.

— In nervozni! Sama živčnost jih je. Mojeja sina hčerka je stara osem let, pa

Okus nove dobe: pergole in betonski premreženi drogovi, da bo sleherna vejica vtresljena v svoji avtohodni rasti

|

otel Metropol

randevu domačega in potujočega občinstva v Ljubljani. Velike in male dvorane so na razpolago za družabne prireditve in predavanja, zborovanja in seje. — Prvovrstna restavracija in kavarna. — Lep senčnat vrt.

Priporoča se
MIKLIČ, hotelir

Javna tribuna

Kamniška Bistrica in Ljubljana

Čimbolj nam Ljubljana raste in se množi njeno prebivalstvo, tem večja postaja množica tistih, ki jim služijo markirane poti po božji gorski prirodi kot najcenejša zabava in razvedrilo od trde vsakdanjosti.

Te nepregledne vrste Ljubljani smo posebno srečni, da do pod visoki gorski svet Kamniških Alp, tja v Kamniško Bistrico, nimamo več kot 40 km daleč. V šibki uri železniške vožnje si danes lahko že v Kamniku, potem pa imaš pred sabo le 15 km pota. Prvih pet kilometrov, od Kamnika do Stahovice, ti res ne nudi dosti užitka, zato pa si bogato poplačan, ko se pomikaš skozi gorsko dolino ob šumni Bistrici. Zelenila, zraka, sonca in vode se tu navzgor do mile volje.

Vidite, takšna je nedolžna priroda Kamnika, nekaj docela drugega pa je tamkajšnji človek. Ze staro ljudsko izkustvo je svoje mnenje zgostilo v narodno pesem, ki pravi:

Bela Ljubljana, črn je Kranj,
pisana Loka, Kamnik pa vs...n.

To staro pesem je oponašal že Janez Bleiweis, oče slovenskega naroda, v svojih Novicah na račun Kamnika, najdejo jo pa še vedno znova potrjeno. Še sedaj se lahko reče, da se Kamnik od tega nečednega vzdevka ni oropal, saj nam Ljubljancem veselo in navdušenje do Bistrice kali in moti kar do neznanosti. Ni čudo, da se bila Ljubljana takšnemu Kamniku ne more in noče približati, kakor si on sicer želi, ampak mu bo še dalje kazala svoj bel hrbet in lepe boke ter hodila na oddih raji na gorenjsko stran, v neprimerno bolj oddaljeni triglavski svet ali Karavnake.

Šest let je minilo, ko se je pripeljal neke nedelje poln avtobus Kamničanov v dični Bohinj. Ogledovali so dražestje jezerske okolice, obenem so porabili priliko in trosili tiskano reklamo za svojo Kamniško Bistrico. Tedaj pa se je našel Ljubljancem in jim povedal nekaj prav krepkih očitkov, kako da je njihova Bistrica zanemarjena. Na vse to Kamničanov res ni preostalo drugo, ko da so zavahali rokave in obnovili stezo — sami so ji dali prav neokusno ime »pešpot« od Stahovice gori do Konca, vseskozi nad desnim bregom Bistrice.

Steza, ki je bila v veliko škodo Kamnika zanemarjena več kot dvajset let, je zdaj urejena. Ali ostalo je še vedno pet kilometrov silno prašne ceste mimo dolgočasnega kitajskega zidu, od Kamnika do Stahovice. Da bi turistom utrl stezo skozi vrbe ob levem bregu Bistrice, tega se Kamničani še niso domislili, ali namesto tega so uvedli zvezo z avtobusom, ki ga pa v resnici — ni.

Ce hočeš, nepoučen človek, napraviti izlet v Bistrico in pogledat v tiskane vozne reče, boš z veseljem opazil vsemu svetu objavljeno zvezo z avtobusom od Kamnika do Stahovice za pet, a do Kopišč za deset dinarjev. Ali dobra volja, ki jo prineseš s seboj iz ljubljanskega zidovja, te kmalu mine. Ko prideš s postaje pod kamniški Mali grad, te ob prihodu drugega jutranjega vlaka ne čaka noben avtobus z uradno določeno vozno ceno. Izročeni si na milost in nemilost avtotaksijem, ki te odere kar za par kovačev. Dogodilo se je celo, da si se s šoferjem glede cene pogodil. Ali na poti iz Kamnika se avto nenadoma vstavi in na sedež prvega šoferja sede drugi. In ko je treba plačati, tedaj ni hotel ta

NABITE GRABLJE

Lovce stoji za drevesom in čaka na zajca. Na trati grabi kmet seno in ko pride zajec mimo, nameri nanj grablje, kakor da ga hoče ustreliti. Zasliši se strel in zajec pade mrtev na zemljo.

Kmetu padejo od strahu grablje iz rok in stoji kakor okamenel. Približa se mu lovec, a brez puške, ki je izza drevesa ustrelil zajca, in resno vpraša prestrašenega kmeta:

»Ali ne veste, da je v tujem revirju pod kaznijo prepovedano streljati divjačino?«
Kmet se ves prestrašen opravičuje:
»Oprostite, gospod, jaz nisem vedel, da so grablje naite.«

Birma na Kočevskem

Prihodnji teden bo na Kočevskem birmovanje. Birma je zakrament, po katerem postane otrok s tistim trenutkom, ko ga Prezvizišni udari na lice, vojščak Kristusov. Oni dan sem bil priča razgovoru med dvema rudarjema, ki sta si po trdem tridnevem delu v tednu gasila žej s kislim cvičkom. Sedeli smo v predmestni krmli.

»Hej, Jernej, pa povej, če veš, zakaj udari škof birmanca po licu?«
Jernej premeri soseda od nog do glave, nekaj časa premišljuje, potlej pa vsek a s posmehljivim glasom.

»Tako je, Jaka, da boš vedel. V šoli so me učili katehetje, da je sveta kato-liška Cerkev bojujoka Cerkev. Birmanci znajo misliti že s svojimi možgani. Naj se pri birmi torej sami prepričajo, kako je s to stvarjo.«

»Hočeš reči, da presvetli škof zato u-da-ri otroka po licu, da bo že v zgodnji mladosti spoznal vse reve in težave vojščaka Kristusovega?«

»Jaka, ti si osel!«
Smeje. Rudarji in težaki z rampe se krohočejo. Prav mu je, Jakatu, si mislijo. Zakaj se pa vrti v stvari, ki ga nič ne bole.

Toda Jaka si misli svoje.
»Naj se le smejejo, ampak pogovor na birmo sem pa le napeljal.«
In se potlej kar naravnost obrne k meni ter mi zakriči preko mize:

»Hej, vi, gospod, zdaj bom pa vas ne-kej vprašal...«
»Kar vprašaj, Jaka.«

vozač o dogovorjeni vsoti ničesar slišati ter si bil prisiljen plačati, kolikor je zahteval.

Drugod po svetu gre prometna politika dosledno v to smer, da bo premagovanje razdalj kolikor mogoče poceni, le Kamnik sili še danes prav po branjevsko v nasprotno smer. Ko se tu javno pritožuje-mo, ne moremo drugače, kakor da ape-liramo na mestno občino Ljubljansko. Med njenimi nalogami je pač ni nobene večje, kakor je ravno skrb za zdravje svojega prebivalstva, zlasti manj imovi-tega, ki predstavlja ogromno večino. Za-radi tega ni bilo silno umestno, če bi vzela to tako potrebno avtobusno zvezo kar v svoje roke in nas rešila kamniške more enkrat za vselej.

Dr. Jože Rus

Cirkusi v Mostah

Moste že dalj časa spadajo pod mestno občino — torej so del Velike Ljubljane. Dolžnosti ima ta del velike, glede novih hiš že večje od prejšnje Ljubljane, prav in ugodnosti pa prav malo.

Cirkuse oziroma vrtljake imamo kar za-poredoma. Komaj eden izginje, že pride

Od prihodnjega ponedeljka dalje

Klinika za dušo in srce

V prizadevanju, da našim čitateljem nudimo čim več čtiva, ki zanima najšir-še kroge občinstva in ki mu utegne biti hkratu v oporo pri iskanju ceste skozi življenje, smo se odločili, da uvedemo v ponedeljski izdaji novo stalno rubriko, ki bo brez dvoma deležna simpatičnega sprejema med številnimi prijatelji našega lista: od prihodnjega ponedeljka da-lje bomo stalno prinašali brezplačno kliniko za dušo in srce.

Zivimo v času, ki ga označujejo težke depresije političnega, gospodarskega, miselnega in moralnega značaja. Ni ču-da, da je duševna, nervozna napetost, ki obvladuje svet, zajela tudi človeka — poedinca, pa naj ga je življenje postavilo na katerokoli torišče, v palačo ali pod slamnato streho, v tovarno ali pisarno, na odgovorno mesto suverena ali v skromno zatišje cestnega prometaja. Brezobzirnost v borbi za obstanek, ne-usmerjenost v iskanju rešitve, nestrpnost v pričakovanju nečesa boljšega, po-manjkanje uspeha na vseh straneh — vse to so simptomi, ki kažejo, da je v naši družbi nekaj bolnega, in nikakor ni postranskega pomena, da je bolna predvsem duša v človeku. Duhovni ustroj sodobnega človeka je tankoču-ten, precizen instrument, da mu težko pridejo do korenine celo ljudje, ki jim je poznavanje duše stroka in poklic, učitelji, profesorji, voditelji, duhovni. Brez konca in kraja skrivnosti je, katerim še človek sam, ki jih nosi v sebi, ne ve po-mena in imena, a kako naj bi jih odkri-lo šele površno, samo vnanje gledanje vajeno oke povprečnega vsakdanjega! In vendar človek tudi na polju spozna-vanja samega sebe ni več povsem zapu-ščen in izgubljen. Poleg psihoanalize, ki je v rokah zdravnika in vzgojitelja krep-ka opora za uravnovečanje, za pravilno usmeritev človeške osebnosti, imamo še celo vrsto modernih, deloma priznanih, deloma za priznanje borečih se znanosti, ki so se stavile v službo človeku. Ena izmed tistih, ki so osvojile zanimanje in pozornost vsega sveta, je brez dvoma in-dividualna psihologija in pa psihografo-logija, ki spada med njene najpomemb-nejše pripomočke.

drugi. Posebno v Pokopališki ulici se kar redoma vrste in tekmujejo, kdo bo prej prišel in seveda kdo bo delal večji hrup. Gospodar sveta, kjer ti cirkusi stojijo, mora imeti pač velik dobitek od njih. Kar pa vrtljak s svojo »godbo« ter kričanjem oseb, ki so poleg, ne povzroča dovolj hrupa, pri-pomorejo k temu otroci, ki se nabirajo tam kot gobe po dežju. K vsemu temu pa se pridružijo še strel iz pušk, tako da ni pač niti minute neizrabljene za hrup.

Ubogi sosedje pa moramo vse to poslušati tako, da so naši živci že na zadnji stopnji, da bodo kmalu popustili. Kdo bo plačal zdravljenje naših živcev, ne vemo.

Smo v Ljubljani in odločno zahtevamo, da se postopa z nami kot z ljubljanskimi občani, ne pa kot z brezdomci na »gma-j-nah«.

Prizadeti

Opomba slovenskim gostilničarjem

Nekateri listi pogosto priporočajo slo-venskim gostilničarjem, naj kupujejo v prvi vrsti pridelek domačih vinogradnikov in domačih trgovcev. Žal pa naši kupovalci večinoma dobavljajo sortirana vina od oseb in tvrdki, ki niso naklonjene sloven-skemu življu. Pisec teh vrstic je bil nav-vožen na številno obiskani in lepo uspeši skupščini Zveze gostilničarjev v Logatcu, a je na žalost zaman pričakoval, da bi kdo sprožil to vprašanje, čeprav je znano mar-sikateremu gostilničarju, kako vrste neka-teri zastopniki nečedno konkurenco slo-venskim vinogradnikom in slovenskim vin-skim trgovcem. Na vinarskem kongresu preteklo nedeljo v Šmarju pri Jelšah se je o tem resno razpravljalo. Slovenski gostil-ničarji, ki žele podpreti slovenske vino-gradnike in trgovce bodo torej ravnali koristno, če bodo svoje potrebe krili le pri domačih ljudeh, ker je to tudi zahteva slo-venskih pivcev.

F. J.

Pravkar se mudi v Ljubljani po vsem svetu znani psiholog Winterry, ki je študiral pri slovečem utemeljitelju indi-vidualne psihologije prof. Alfredu Ad-lerju in je zadnjih 10 let deloval v raz-nih mestih v inozemstvu. Ko je prispel v Ljubljano, smo uglednega mojstra na-prosili, da bi bil čitateljem našega lista s svojo strokovno sodbo in nasvetom na razpolago v življenjskih problemih, ki se zlasti dandanes v tako ostrih oblikah stavlja človeku. G. Winterry je bil ta-ko ljubezniv, da je to težavno nalogo sprejel in po posled vsakemu čitatelju ponedeljskega »Jutra«, ki se preko naše-ga lista s kakršnikoli vprašanjem obrne nanj, brez vsakršne nagrade izrekel svojo sodbo in dal nasvet. Kogarkoli iz-med naših čitateljev in prijateljev torej muči kakršenkoli problem duševnega, osebnega, intimnega, poslovnega, poklic-nega značaja, ali kdor bi želel na podla-gi svojega rokopisa vedeti objektivno sodbo o sebi, naj nemudoma piše ured-ništvu ponedeljskega »Jutra« v Ljublja-no. Dopis je lahko podpisan ali anoni-men, vsak pa naj bo opremljen z dolo-čeno šifro in pa — na kar ne smete po-za-biti — priložen naj mu bo kupon, ki ga objavljamo na koncu tega članka, da se ž njim izpričate kot čitatelj našega lista.

Vse, ki se bodo za našo brezplačno kli-niko zanimali, hkratu opozarjamo, da bomo mogli v vsaki številki našega lista objavljati odgovore samo na dopise, ki bodo prispeli takoj na začetku tedna v naše uredništvo, medtem ko bodo mora-li ostali čakati prihodnjega ponedeljka. Čitatelji, ki bi želeli na svoja vprašanja pismenega odgovora, naj prilože z nam-ko. Gospoda moja, z vprašanji, ki va-že dolgo dušijo, na dan!

Kupon

za brezplačno konzultacijo na
Kliniki za dušo in srce — v po-
nedeljski izdaji »Jutra«

Hollywoodski rekordi

Med vsemi prebivalci in prebivalkami filmskega sveta ima po splošnem mnenju najbolj okus zvezdnica Carola Lombard. Najmanj pa pazi na svojo obleko in na svojo zunanost sploh Louise Rainerjeva. Najbolj lena zvezdnica je Alice Faye, ki se ji v privatnem življenju ne ljubi nobeno delo. Med moškimi ji je v tem podoben Gary Cooper. Pri novinarjih je najbolj priljubljen Clark Gable, ker jim ne dela nobenih težav pri interjuih. Za najinteli-gentnejšega zvezdnika velja James Cagney, a za najlepšega Gary Cooper. Izmed zvezdnic je najlepša Hedy Lemarr, najin-teligennejša pa Bette Davis.

»La Grande Inconue« (Velika neznanka) je naslov filma, ki vzbuja v zadnjem času silno zanimanje v svetu, saj bo to edin-stvena slika življenja francoskih legionar-jev v vroči Afriki. Film so snemali v Ma-rocu, sodelovala je četrti četa tujskih le-gionarjev, ljudi, ki so prišli po najbolj čudovitih poteh v ta del puščave, da bi pod francosko zastavo, v najstrožji disci-plini, branili meje francoskega imperija. Njihovo življenje je polno senzacionalnih dogodkov. Tu so sredi puščave nastala prava mesta, v katerih prebivajo le vojaki. Glavno mesto legije je Sidi-bel-Abbes, v njem je pravo gledališče, kopališče itd. Film je delo Jeana D'Esme in je ministr-stvo za narodno obrambo izdalo posebno dovoljenje za njegovo ustvaritev.

Sacha Guitry je ustvaril nov film, pol duhovitosti, hudomušnosti in tiste lahкотne filozofije, tako lastne slavnemu umetniku. Film se imenuje »Devet samcev« in bo glavno vlogo igral Sacha sam.

»Juarez« je film, v katerem bomo videli pokojnega Maksimilijana Avstrijskega, ne-srečnega vladarja, ki je bil ustreljen v Queretaru. Film je delo ameriškega rež-iserja Briana Aherna, ki je nenavadno sil-šen Maksimilijanu in ga bo tudi sam igral.

V Hollywoodu imajo muzej odtisov rok velikih umetnic. Tam bodo pozni rodovi

Filmi o otrocih

V Franciji pripravljajo več filmov o otrocih. Christian Jacques bo v svojem fil-mu »L'Enfer des Anges« (Pepele angelov), prikazal življenje otrok, ki so prepuščeni sami sebi, brez prave roke, ki bi jih vo-dila skozi vse težave vsakdanjosti. V Fran-ciji upajo, da bodo ti filmi blagodejno vplivali na gledalce in bodo imeli velik vzgojni pomen.

Drobiž

Ameriški časopisi brez sramu objavljajo baje-slovne plače filmskih zvezdnikov in zvezdnic v času, ko je po Ameriki na ml-jione brezposelnih ljudi. Letos pa so se slišali iz Hollywooda prvi protesti proti objavljajanju plač — tisti, ki prejema-jo milijone, se pač boje prevelike zavisti, oni pa, ki imajo skromnejše dohodke, so v stra-hu, da jim to ne bi morebiti pred občin-stvom zmanjšalo ugleda. In tako je bilo sklenjeno, da se bodo odslej po časopisih objavljale le one plače, ki presegajo 75 ti-soč dolarjev. Najboljše plačani Američan je bil naj igravec Luis B. Mayer, zaposlen pri M. G. M. Njegova plača je znašala 1.296.503 dolarja, od tega je dal za takse 424.799 dolarjev. Paul Muni in Bette Davis prejmeta bruto po 50 tisoč dolarjev, Walt Disney pa 40 tisoč.

Vsi, ki želite vina, okusne jedi, če, solidne postrežbe, obiščite staroznano

restavracija

pri Šestici

nasproti Nebotičnika!
Senčnat vrt, zmerom sveže laško in unionsko pivo.

Se priporočata

ALBIN in ANA IZLAKAR

lahko videli odtis lepe roke slavne Grete Garbo. Odtis je dovoljen je največjim zvezdnicam. Nedavno je doletela ta čast tudi mlado zvezdnico Deanno Durbin.

Radio po svetu

Eifflov stolp v pokoju

Eifflov stolp pa radio sta bila zmerom močno sorodna pojma. Prve oddaje, ki smo jih v Evropi poslušali so bile z Eifflovega stolpa v Parizu. Zdal je pa njegovega glas-u konec. Od poletja naprej bo na stolpu samo še antena za televizijske oddaje, do-čim se bo aparatura za radiofonske emi-sije preselila v drugo poslopje zunaj Pa-riza.

Eifflov stolp ni bil samo najstarejša francoska radiofonska postaja ampak vob-če ena najstarejših radiopostaj na svetu. Ze v letih 1904 in 1905 je bila na stolpu urejena vojska postaja za brezžični brzo-jav in poslej Eifflov stolp nikoli več ni bil brez antene. Posebno je zrasla njegova važnost v vojnem času, ko je bila njegova postaja sem pa tja edina vez med Francijo in njenimi zavezniki. 1923 so se z njega oglašili prvi radiokonzerti. Oddaje so se spofetka vršile na dolgem valu, po valovni razdelitvi v Luzernu pa je bil Eifflove-mu stolpu dodeljen kratki val 206 m, ki je bil kriv, da se poslej postaja niti v naj-bliznji pariški okolici ni dobro čula. Eifflov stolp je edina radiopostaja, ki se še naha-ja na pariškem mestnem teritoriju; vse ostale pariške postaje so se že pred leti preselile izven mestnih meja.

Skupne antene

Za nemoten sprejem v mestih je dobra antena se zmerom nujno potrebna. Težko pa je v večnadstropnih stanovanj-skih hišah najti na strehi dovolj prostora, da bi imel vsak najemnik svojo anteno. Celo današnje palice antene, ki so gle-de na prostor silno skromne, potrebi po individualnih antenah ne morejo prav ustreči. Antenski gozdovi, ki jih vidimo po nekaterih hišah, tudi k estetični sliki mesta prav nič ne pripomorejo. Rešitev je v tako imenovanih skupnih antenah. Na strehi se postavi samo ena antena za celo hišo in od nje se po oklopnih kablilih spe-jejo odcepi v posamezna stanovanja. Ako teh priključkov ni preveč, zadostuje ante-na taka, kakršna je, sicer pa je treba med njo in kabelsko mrežo ugraditi poseben visokofrekvenčni ojačevalec, da je sprejem pri vseh priključenih aparatih dovolj mo-čan. Take skupne antene so se prav iz-vrstno obnesle in se zaradi tega zlasti na novih stavbah vse česče postavljajo. Ze v bližnji bodočnosti bo skupna antena na vsaki stanovanjski hiši prav tako samo po sebi umevna instalacija kakor elektri-ka vodovod in plin.

Danes bomo poslušali

Ponedeljek 12. junija
Ljubljana. 12: Godbe na pihala (plo-šče). — 12.45: Poročila. — 13: Napovedi. — 13.20: Koncert Radijskega orkestra. — 14: Napovedi. — 18: Zdravniška ura: Mo-derni način zdravljenja bolezni (dr. Ivan Kanoni). — 18.20: Glaszuvoljeva simfo-nična pesnitev Stenka Razin (plošče). — 18.40: Kulturna zgodovina koroskih Slo-vencev okrog 1848 (dr. Ljotje Potočnik). — 19: Napovedi, poročila. — 19.30: Nac. ura: Predavanje inspekcije drž. obrambe. — 19.50: Zanimivosti. — 20: Charlie Kunz igra svoje venčke za klavir (plošče). — 20.30: Pevski in orkestralni koncert. So-delujeta ga. Pavla Lovštevova in radijski orkester. — 22: Napovedi, poročila. — 22.15: Prenos z vselejema.
Beograd. 18.20: Klavirske skladbe, plo-šče in pesmi. — 20: Mešan glasbeni spo-red. — 22.15: Plošče. — Zagreb. 20: Lah-ka godba. — 21: Klavirski koncert. — 22.20: Salonski orkester. — Praga. 19.25: Lahka glasba. — 20.10: Spevoigra. — 21.10: Pester spored. — 23: Češka glasba. — Varšava. 21: Petje in klavirske sklad-be. — 22: Plesi s plošč. — Sofija. 17.30: Orkester in bolgarske pesmi. — 19: Hayd-nove, Beethovne in Schubertove pesmi. — 19.40: Simfonični koncert. — 21.40: Lahka godba in ples. — Dunaj. 12: Orke-ster. — 16: Vesela muzika. — 18.50: Pev-Nočni koncert. — Berlin. 19: Plošče. — 20.15: Odlomki iz oper in operet. — 22.30: ska ura. — 20.15: »Plavi ponedeljek«. — 22.30: Lahka in plesna muzika. — 24: Lahka glasba. — 24: Nočni koncert.

»Kaj si želiš, da ti kupim za birman-sko darilo, Tonček?« sem ga vprašal.

»Ogrlice!«

Pa uro tudi, sem si mislil. Fant mora imeti uro. Vem, ko sem bil še otrok, smo pomilovali tistega, ki pri birmi ni dobil ure. Takšen sploh ni bil pri birmi, ki se ni mogel pobahati z uro. Nič zato, če je imel samo lectovo uro, ura je bila, če-tudi ne zaresna.

Potlej so se vrstili iz dneva v dan. Pri-hajale so matere in očetje. Sleherna hiša v našem okolišu je imela za birmo god-nega fanta. Vsi bi radi, da bi šel njho-vega birmo vezat.

Pošiljal sem jih v Kočevje. Zvedel sem, da je ni bilo še birmo v Kočevju, pa da je kočevski doktor Ivan ne bi vezal vsaj desetim fantičem.

»Zal, žal,« sem se izgovarjal, »sem že obljubil Tončku, saj ga poznate, sinčka od knapovskega Jakata, oddan sem že, tako rekoč.«

Razočarani so odhajali. Bral sem jim v očeh, kako obžalujejo, da jih je Jaka prehitel.

In tako se ta lov za birmanskimi bo-tri vse do danes še ni unesl. Znanci in prijatelji se obiskujejo, prosjačijo, si na-pivajo, se hvalijo, drug drugemu laska-jo, pomagajo zabavljati čez sosedo, kon-čno pa je pridejo na dan s prošnjami za-radi botra. Mnogi so si že izraz prejšnjih let v botrinji, zdaj jim je zrasel najmlaj-ši otrok, k birmi bi moral, le kje bi na-šil botra.

Pod oknom mojega stanovanja so včeraj igrali otroci »trnane« in se na-veličali igre. Sedli so v travo in pričeli razmišljati o velikem svptlem dnevu, ki

ptiti uro in srebrno verižico,« sem se branil.

»Primojduš, tega pa že nisem rekel!« se je razburil. »Otroka bom sam opravi-l, vi pa pojdite pred škofa z njim. Če

snil mi je prste na roki, da me je zabo-lelo. Ničesar ni dejal. Plačal je zapitek in odburil domov, ne da bi prej popil vino, ki ga je še imel v merici. Mudilo se mu je domov povedat ženi in otrokom,

že mislite, da mora imeti birmanec uro, mu jo kupite iz lecta.«

Jaka ima sedem otrok. Vsi so še ne-preskrbljeni. Tonček je najmlajši.

»Pa pojdem, Jaka!« sem se vdal. Vstal je in mi podal žuljavo roko. Sti-

da je Tončku našel birmanskega botra.

Naslednji dan je mati pripeljala Ton-čka k meni. Naučil so ga doma, naj se mi zahvali. Preplašeno je pogledoval ma-ter in nobene besede ni mogel spraviti iz seba.

Res je, Jaka in njegovi niso utonili v blatu potujčevanja. Zaveden Slovenec je. Slovenci na Kočevskem so sami baj-tarji, hlapci in brezposelni delavci. Pri-ter Jaka ne bo našel botra za svojega Tončka.

»Ampak Jaka, birmancu bi moral ku-

Pet minut vzgoje

Ob koncu šolskega leta

Trinajst tisoč slovenskih srednješolcev je zaključilo svoje šolsko leto. Usoda je zapečatena »Čvek« je »čvek« in se ne more več preleviti v dober nad. Nad tisoč naših dijakov in dijakin prikačuje Vidov dan, da tudi črno na belem vidi: slabo iz enega ali dveh predmetov, počitnice so izgubljene, treba se bo pripravljati za ponovljajni

Fotoamater

Fotoklub Ljubljana

v torek slikovna kritika, v petek običajni članski večer. — Člani, ki obiščejo prvo fotografsko razstavo v Kranju v nedeljo 18. t. m., naj se nemudno prijavijo tajniku kluba.

Ustanovni občni zbor

Zveze slovenskih fotoamaterskih društev v nedeljo 4. t. m. je priključil v Ljubljano zastopnike amaterskih organizacij iz vseh delov Slovenije. Navzlic zelo obsežnemu dnevnemu redu je bilo delo opravljeno v treh urah, navzoči delegati so skoraj brez debate sprejeli vse predloge, ki jih je bil pripravil pripravljalni odbor, tako glede ustanovitve osrednje slikovne zbirke, potujoče knjižnice, novega sistema pri prirejanju razstav, akcije za izdajanje slovenske fotografske revije itd. Prav tako naglo so bili sprejeti tudi predlogi, ki predvidevajo spremembo in dopolnitev časniških pravil. Vpisnina za društva in odseke, ki se včlanijo v zvezo, je bila določena na 100 din, mesečna članarina pa na 0,50 din za vsakega člana. Prvi odbor zveze sestavljajo g. dr. Aleksander Horovic kot predsednik, zastopnika ljubljanskega in mariborskega fotokluba kot podpredsednika, K. Kocjančič kot tajnik, Karel Pečenko kot blaginjak ter zastopniki vseh doslej priključenih društev in fotografskih odsekov kot odborniki. Za razna dela, ki jih bo zveza izvršila najprej, so bili ustanovljeni tudi odseki, oziroma je odboru bila poverjena naloga, da jih v najkrajšem času osnuje. — Popoldne je bil v lokalni Fotoklubu Ljubljane prijateljski sestanek delegatov zveze in domačih amaterjev, ki je potekel v najlepšem razpoloženju, še posebno zavoljo čudovito lepe serije posnetkov v naravnih barvah, ki jih je predvajal ob tej priliki mojster Ljubo Vidmajer iz Zagreba. Podrobnejše poročilo o poteku in sklepih občnega zbora dobe organizacije, čim bo sestavljen zapisnik.

Pripravljalni odbor za fotoklub Kranj

Ki je skupaj z domačo Ljudsko univerzo in Zvezo slovenskih fotoamaterskih društev priredil prvo fotografsko razstavo v Kranju, je pridobil nekoliko znanih naših fotografskih strokovnjakov za predavanja, ki naj seznanijo kranjske amatere z različnimi fotografskimi problemi. Zavoljo pozne sezone je bilo sklenjeno, da se bodo predavanja izvršila jeseni, ko bo tudi klub že ustanovljen, eno predavanje in sicer o početkih fotografije pred sto leti pa bo imel univerzitetni asistent g. Janko Branc pod okriljem Ljudske univerze v zvezi z razstavo že sedaj. Opozorjamo na to predavanje, ki bo v torek, 13. t. m. ob 20. v gimnazijski telovadnici in ki ga bodo spremljale sklopične slike. O razstavi izide v »Jutru« posebno poročilo.

Za izpiranje negativov in papirjev

nam ni nujno potrebna tekoča voda. Če kakšnih šestkrat do desetkrat v presledkih po deset minut izmenjamo vodo v izpiralni posodi, smo lahko brez skrbi, da v plasti ni več fiksnega natrija, ki bi mogel pozneje kaj škodovati. Če nam je na razpolago dovolj globoka, z vodo napolnjena posoda, da v njej negativ ali papir na plutovinastih skobah lahko plava in je do dna posode še 10 do 20 cm, potem vode niti izmenjati ni treba, ker se vleže težji ustaljevalec iz plasti sam na dno. Izpirati je treba v tem primeru kakšno poldrugo uro, vode ne smemo mešati in tudi negativ ozir. papir moramo na koncu potegniti iz vode tako, da se ustaljevalec spodaj znova ne dvigne. Ta metoda je za papir v ostalem priporočljiva le tedaj, če plava v vodi navpično.

izpit. Se je upanje, da zlezemo v višji razred. Ponavljajci se morajo vdati v usodo. Doma bo malo hude krvi, končno se pa unesejo. Kdor je za las ušel slabemu uspehu, je še najbolj vesel. Kaj bi ne bil, ko je življenje ogoljufal za eno leto ali vsaj za tri mesece počitnice!

Malokdo pomisli, da petina Slovencev, več kot dvesto tisoč mladih ljudi, guli šolske klopi, in da je med vsemi problemi ob otroku problem šole na prvem mestu. Koliko moralnih in materialnih skrbi, koliko solz povzroča ustanova, ki ji pravimo šola. Državo in druge uprave stanejo slovenske šole blizu 150 milijonov dinarjev, starše pa stanejo šolski izdatki vsaj 20 milijonov. Če bi izmerili čas, ki je posvečen šolskim »skrbem«, bi morali skorajda računati s sončnimi leti, solze, ki jih v enem letu prelijejo otroci in starši zaradi šolskega neuspeha in zaradi namišljenih ali resničnih krivic, pa bi napolnile pravičen sod.

Kako klavirni stvoril smo vendar ljudje! Kakor da bi jeza, skrb in solza kaj pomagali. Le iščite očeta in mater, ki stvarno poročata: »Kar je, je!« Slišal sem že mnogokrat to lepo izjavo, prišla pa je po plazu lamentacij, po peklju, ki so ga priredili otroku, po »vzgojnih« sankcijah, prepovedi najrazličnejših užikov. Zdi se, da so Francozi bolj pametni ljudje; ti si ne belijo mnogo glave, če mora otrok ponavljati razred. Morda je tudi to eden izmed vzrokov, da je tam manj ponavljajcev? Je že tako, da nerganje vseh vrst bolj škoduje ko pomaga. Če je vzrok neuspehu nervoznega značaja — in tega pri nas ni malo — priganjstvo in nerganje je poglabljata in zaostrita do nervoznosti. Ali je zaradi tega, ker pedagogi in psihologi to resnico neprestano ponavljamo, kaj manj priganjstva, kaj manj nerganja?

Zdi se, da pamet slabo klije v plevelu nesrami.

So starši, ki so segli otroku pod roko, mu poiskali inštruktorja. Med njimi so taki, ki so to storili prepozno. Kako bi mogel pomagati inštruktor, ki ga kličejo meseca maja, če fant »visi« v štirih predmetih? Med njimi so taki, ki so vzeli najcenejšega inštruktorja, da bi bili izdatki čim manjši. Zdaj se mnogim maščuje: izdatki za novo šolsko leto se priključujejo prejšnjim. Med njimi so taki, ki so nasledili obnočim obljubam: »Inštruira v vseh (!) predmetih z najboljšim uspehom. Dolgoletna praksa. Upokojen profesor ali pa upokojen višji uradnik.« — Kako bi neki mogel ta upokojenec »odlično« obvladati inštruiranje kar vseh srednješolskih predmetov?

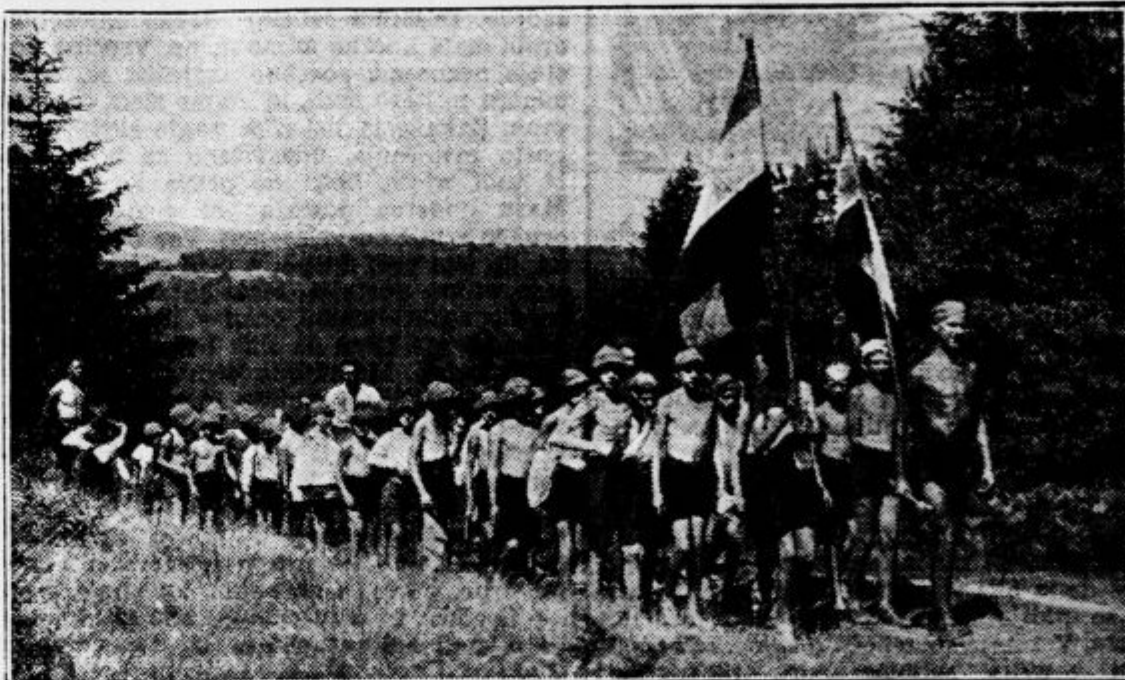
Za tiste osnovne težkoče, ki jih dijaki imajo, je takle gospod slep. Njega ni sram, da šušmari, starši mu nasedajo, otrok mnogokrat kljub pomoči pade, nezaposlenih strokovnjakov je pa toliko, da ne vedo, kam z njimi. Starši, ki mislijo, da mora otroku pomagati inštruktor, naj otroku in uspehu na ljubo rajši pokličejo strokovnjaka ali strokovnjakinjo. Saj tudi kadar otroku nabavijo obleko, ne gredo k čevljarju, ampak h krojaču!

Kmalu bodo novi vpisi v srednje šole, sprejemni izpiti. Mnogi starši se zdaj vprašujejo: »Kam z otrokom?« — Če je vprašanje nadaljevanja študija, vprašanje vstopa v meščansko šolo bolj ali manj denarno vprašanje, je izbira med meščansko šolo, realno gimnazijo in klasično gimnazijo bolj vprašanje vesti. Zahteve meščanske šole so manjše, manj nadarjen otrok torej spada tja. Starši seveda ne priznavajo te manjše nadarjenosti. Naj jo le taje: maščevalo se bo v življenju otroka, ki bo imel težkoče, ki ne bo zdeloval in si morda izkrivil svojo solidno bodočnost ob nepravilnem ukrepu staršev. Včasih starši tudi ne vedo, kako je z otrokom in kam bi z njim. V tem primeru je potrebna preizkušnja njegove inteligentnosti, tudi zato imamo Slovenci svojo ustanovo. Naj se torej obrnejo tja.

Ako je vprašanje izbire med meščansko in srednjo šolo bolj denarnega značaja ali vprašanja inteligentnosti, je izbira med klasično in realno gimnazijo težja in bolj zapletena. Strokovnjaki lahko sluti, kje je otroku primernejše mesto, če ga je preizkusil, laik pa tega ne more vedeti. Tista nagnjenost, ki jih starši opažajo, še niso odločilna. Pozneje pa nastopijo po izbiri poklica težkoče: marsikateri gimnazijec hoče na tehniko, realce na filozofijo. O tem, ali je klasična ali realna gimnazija za splošno izobrazbo ali celo za vzgojo boljša, o tem se že desetletja bijejo nesmiselni boji, ki so še zmerom neodločeni, ker se pač

ta borba odločiti ne more: vsaka teh šol ima svoje prednosti in ima svoje senčne strani. Vsaka teh šol ima bolj poudarjen plat obrazovanja, ena pač klasično, druga realno. Kako naj starši ob desetletniku do- ločijo, kam z otrokom. Zdi se, da najbolj pametno ravnajo tisti, ki otroka pošljejo na realno gimnazijo: od tam ima vsaj od- prto pot na vse strani: od tehnike do bo- goslovja.

Ob koncu šolskega leta pa bi rad še ne- kaj povedal. Dvesto tisoč naših otrok bo imelo počitnice. Verjemite, da so te po- čitnice zaslužili, sicer ustanove počitnic

Otroške laži

Rubrika »Pet minut vzgoje« je vzbudila med našimi čitatelji mnogo živega zanimanja, o čemer pričajo številni dopisi iz njihovih vrst. V naslednjem prispevek, ki nam ga je poslal prijatelj lista z Gorenjskega

Odkar obstoji človek in dokler bo človeštvo živelo, bo živela tudi laž. Poglavje zase so pa otroške laži. Laž sama na sebi ni tako strašna, če si jo ogledaš z vseh strani.

Preden se spustim v podrobnosti, si ogledajmo laž v njeni splošni obliki. Laži je ne- šteto vrst. Najnavadnejša in najelementar- nejša je laž otroka iz strahu pred kaznijo, potem laž zaradi ugodnosti trenutnega po- ložaja, laž iz navade, zaradi okolice, v ka- teri otrok živi in se giblje, in nato laž, ki je prirojena. Starši in vzgojitelji, ki si do- mišljajo, da poznajo svoje otroke dobro, se v večini slučajev motijo. Tak oče, mati ali vzgojitelj pazi vse preveč na to, kakšno laž je otrok povedal, nikdar ali pa v iz- redno redkih slučajih pa vprašajo: Zakaj je otrok lagal? Zakaj je otrok lagal ravno zdaj? Zakaj je otrok uporabil ravno to sredstvo za laž? Na ta tri vprašanja naj bi vsak oče, mati ali vzgojitelj odgovoril, in če bo hotel biti pravičen, bo našel zlato sredino, to je resnico!

Zakaj je otrok lagal ?

Vzrokov je dovolj, a v večini primerov se vzgojitelj ne potrudí, da bi dognal pravega. Zakaj to izbegavanje resnice s strani vzgojiteljev? Ali se boje otrokovega odkri- tosrčnega odgovora? Priznanje lastne ne- moči? Resnica je eno in drugo! Toda kako zelo kvarno vpliva na vzgojo otroka za- vest, da njegov vzgojitelj ni imel dovolj poguma, priznati svoje napake! To pa se dogaja v vsakdanjem življenju v najraz- ličnejših oblikah. Če pa hočemo najeno- stavnejšo obliko otroške laži odpraviti z najrazdaljnejšim sredstvom, tedaj ne sme- mo začeti šele pri otrocih, temveč pri sebi!

Zakaj je otrok lagal ravno zdaj ?

Če si stavimo gornje vprašanje, je nujno potrebno, živeti se v trenutni položaj otroka, ko smo ga »ujeli« na laži. Če je otrok lagal, tedaj je gotovo imel vzrok, ker noben otrok ne laže brez vzroka, ker se od začetka niti ne zaveda, da je lagal. Ko pa to stvarno dožene, da mu je namreč dru- gačno oblikovanje pripovedovanja nekega

ne bi bilo treba. Ustvarite torej otrokom čim lepše počitnice. Ne silite jih v delo, ki mu niso dorasli. Dovolite jim, če vam sredstva dopuščajo, da gredo na letovanje, taborjenja, potovanja, v hribe, da gredo med vrstnike na zrak, na sonce in v vodo. To je potrebno zdravju in duševnemu po- čitku. V počitnicah okrepljen in spočit šol- ar bo laže opravil svoje dolžnosti, ki ga še čakajo. Užil pa bo konček svobode, ki ga bo osrečil, temeljito se bo otresel šolske- ga prahu, ki žal še zmerom davi našo mla- dino. To pa naj ne velja le za tiste, ki so »dobro zdelali«, ampak tudi za tiste, ki imajo ponavljajne izpite. Ali bi naj za- radi tega izpita ne imeli prav nič počitnic, prav nič veselja? Ali naj zanje traja šol- sko delo vse dotlej, dokler se jim enkrat ne posreči, zaključiti razred z dobrim uspe- hom? Preveč bi terjali od mladega člo- veka.

Dajte mu torej tudi počitnice, pa če- prav krajše, ker mora del počitnic posvetiti pripravi za izpit.

Podvedovanje

Skoraj največjo vlogo pri otroških lažeh ima podvedovanje. Vsak otrok kje drugače- ga značaja, se drugače izraža o enakih stvar- reh, ima pa tudi lastno mnenje. Tega zad- njega dejstva se vsi poklicni in diletan- ski pedagogi vse premalo zavedajo, ali pa celo to dejstvo enostavno zanikajo. Zato je ravno to dejstvo v ozki vzročni zvezi s podvedovanimi nagoni in nagnjenosti otroka. Če je otrok podvedoval ne le veselje, temveč bolesto nagnjenje do laži, je to zelo tež- ko odpraviti, pa je vendar možno. In sicer na ta način, da se starši ali otrokovi vzgo- jitelji sami odvrnejo od laži, ker otro- kovo opazovanje je zelo močno, včasih celo dalekovidnejše kot mislijo premnogi. Saj je v resnici ta »dalekovidnost« otroka ali mladostnika le logičen zaključek opazovanja, ki se vrši dnevno neopazno. Na ta način je rešitev možna, vendar je zato potrebno samopregledovanje, samovzgoja, močna volja in priznanje lastnih napak.

Okolica

Izredno važen činitelj je okolica, v ka- teri otrok živi v predšolski dobi. Otroci, ki je še nepokvarjen, čuje od svojih vrstnikov laži, obenem pa tudi vidi, da se razno- vrstne laži boljše obnesejo od resnice sa- me. Če vzgojitelj zaloti otroka, ko je nekaj zagrešil, ga kaznuje. Pri tem pride otrok do usodnega zaključka, da je bolje lagati, nego biti tepen. Zato laže po tem spozna- nju že iz izkustva in to v mnogih slučajih more voditi v poznejših, zrelejših letih do zločina. Vzgojitelji bi morali posebno paziti na okolico, v kateri se njihov varovanec giblje, in že s pažnjo in izbiranjem otro- kove okolice bodo v mnogočem preprečili poznejše katastrofe in vrzeli v otrokovi no- tranjosti. S tem ni mišljena izolacija otro- ka od okolice, ki kvarno vpliva nanj, saj je to praktično tudi neizvedljivo.

»V kakšni družbi se giblje moj otrok?« To vprašanje bi si morali postaviti starši ne- štokrat. Vsako živo bitje je po naravi ustvarjeno za družabno življenje. Je pa glavna napaka sodobne vzgoje, da se ravno na pravo družbo otroka ne polaga dovolj pažnje. Otroci, ki še ni vstopil v šolo, se najraje družijo z otroki svoje starosti. Če pa teh ni, si poišče druge družbe za svoje iz- življanje in igri. Ugotovljeno pa je, da se večina otrok bolje počuti v družbi odraslih otrok. Zakaj? Naravno, ker se več nauči kakor od otrok svoje starosti! Vzgojitelji (teoretiki!) so pa veselji, ko primerjajo in- teligenco svojih malih z večjimi varovan- ci, ne pomislijo pa pri tem, kakšno škodo napravijo s tem svojemu malčku. Kvarni vplivi se vidijo kmalu in posledice so naj- večkrat nepopravljive. Zato je najvažnej- še, izbrati otroku primerno družbo, v ka- teri se od začetka otrok sicer ne bo počutil najbolj, v najkrajšem času pa se bo »akli- matiziral«, a dobri vpliv bo ostal. Nikakor pa otroku ne smemo privzgojiti občutka razredne pripadnosti.

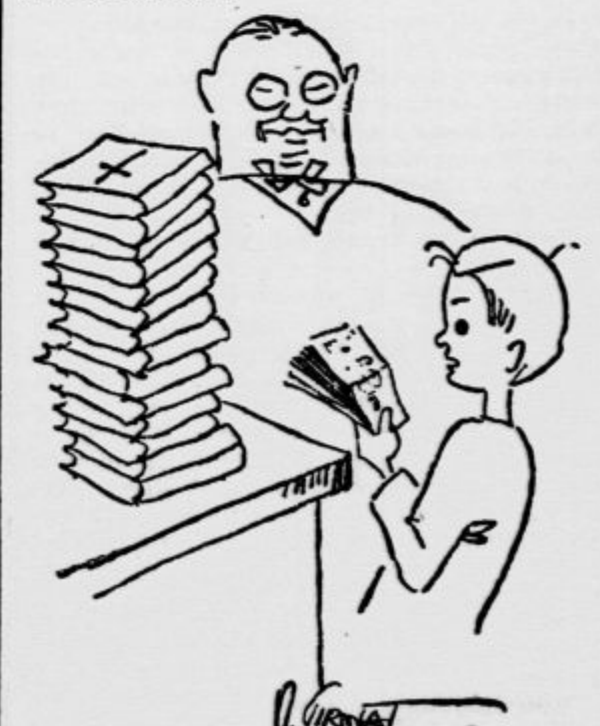
Bolesto nagnjenje

Pomilovanja so vredni otroci, ki kažejo bolesto nagnjenje do lažnega izražanja dogodkov in čustev. Taki otroci pri vzgo- jiteljih večinoma naletijo na nerazumeva- nje. S takimi otroki bi se moralo postopati popolnoma drugače, ker spadajo v posebno skupino. Najspodobnejši pedagogi so v ta- kih slučajih večinoma brezmočni, ker tem otrokom bi morali pomagati psihiatri, ki bi gotovo našli boljše rešitev od vzgojite- ljev.

Omaloževanje moralne moči

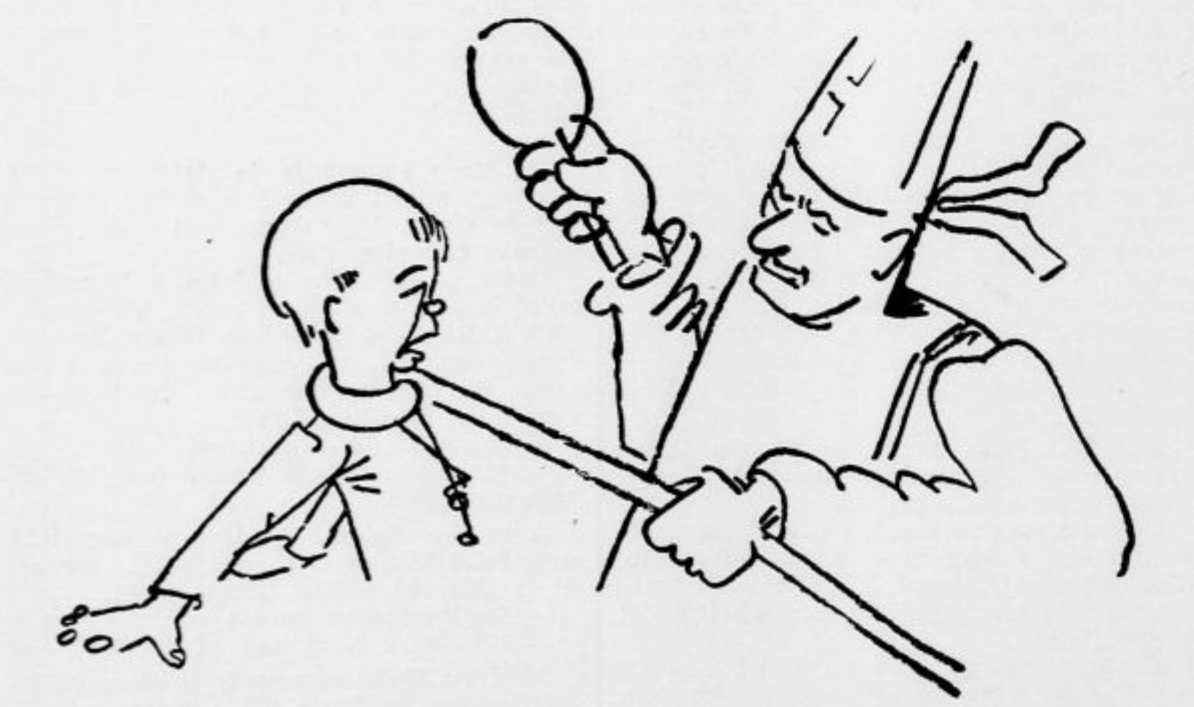
Otrokove moralne moči in zavesti v no- benem primeru ne bi smeli podcenjevati, kar se največkrat rado dogaja, seveda ved- no le na škodo otroka. Na ta način se otro- ku naravnost odreka pravica samoodločbe, kar je usodna napaka. S tem, da otroku ne priznamo takih pravic, smo ga zadeli v nje- govi svojstvenosti in užalili njegov, v več- ni primerov fino oblikovani čut samostoj- nosti. Tako zapostavljen otrok se never- jetno naglo zave, da mu je vzgojitelj pod- taknil čut manjvrednosti in ko nato tak vzgojitelj želi od tega otroka slišati resni- co, se čudi, ko ugotovi, da ga je varovanec nalagal. V tem primeru laže otrok z za- vestjo in opravičila najti ni težko. Lahko bi celo rekli, da ima otrok prav, saj se je le maščeval za omaloževanje svoje ose- bnosti, s tem pa, da je zavestno lagal, je naj- boljše dokazal svojo inteligenčno-moralno moč. Zato bi se vsi, ki imajo opravka z otroki, morali zavedati važnosti svojega po- slanstva, ker že s samim priznanjem omal- loževanja otrokove svojstvenosti uničimo osnovne pojme pravilne vzgoje, katere na- ša mladina tako zelo potrebuje!

rokah. Ko pa je prišel pod večer ponj njegov oče, so se mu od sreče zašibila kolena. Nekaj je pričel jecati, da bi se botrčku zahvalil, trgovec pa je zamahnil z roko in dejal:

»Kaj nisem rekel, da bom dal vsake- mu birmancu molitvenik in podobico svetega Jurija? Onih trinajst ni bilo, premalo se jim je to zdelo, pa naj ta, ki je bil z malim zadovoljen, vzame še njihov delež.«

To je bila birma! Takšne letos gotovo ne bo na Kočevskem. Slovenski trgovci na Kočevskem so sami potrebni podobice svetega Jurija.

prihaja. Kako naj bi uganil, kaj se je tačas dogajalo v njihovih srcih! Po kratkem molku je dejal sosedov Francek:

»Se toliko dni, pa bi prišel v našo cerkev škof!« in pokaže prste na desni roki. Ne zna še šteti, mama pa ga je naučila, kako je treba vsako jutro skriti en prst na roki. Ko bodo vsi prsti skriti, bo prišel škof. Hvala bogu, prste na eni roki je že skrli. Še na drugi roki morajo izginiti prsti, pa bo šel njegov starejši bratec k birmi. Mali se veselil, četudi sam še ne bo letos birman. Ampak v srcu mu le tli upanje, da bo tudi

on deležen piškotov in čokolade, saj ima njegov bratec že pripravljeno škatlo, ki jo bo dal botrčku, naj mu jo napolni z vsemi mogočimi sladkimi dobrotami. Hej, bratu bo zavezal birmo sam gospod po- stajenačelnik. Ta pa ima vendar denarja ko vrag toče. Vsak dan mu ga prinašajo ljudje, ki se vozijo v Ljubljano.

Eh, da, kdo bi uganil vse tih misli, ki ovijajo od neučakanosti trepetajočega srca teh mladih otrok.

Prisede desetleten fant. Malim nagaja. Bil je že pri birmi, veruje mu, ko jim pripoveduje:

»Ho, nikar ne mislite, da je pri birmi lušno, hm! Škof ima v eni roki zakrivljeno palico, v drugi pa pekovski lopar. S kljukasto palico te zakvači za vrat, z loparjem pa te trešči po licih, da zate- češ bolj, kakor bi te pčilo sedem če- bel...«

»Naj me le udari,« vzdihne mala de- klica. »Oh, kolikokrat me mama natepe, pa naj me enkrat še škof. Saj me ne bo zastoj. Botrica mi bo kupila nove čev- lje in predpasnik.«

Uboga deklica! Sanja, kaj ji bo kupila botrica. Saj ne vé, sirota, da njena ma- ma že štirinajst dni hodi od učitelje do poštarice in da je povprašala za bo- trico že najmanj dvajset žensk, pa se vse otepaio in branijo kočarski deklici zave- zati birmo.

Fantje pripravljajo mlaje, ki jih bodo postavili škofu na čast in v veselje. De- klata pa se vadijo v petju. Maša bo slavnostna, petje pa latinsko, da ne bo zamere niti pri Slovencih niti pri Nem- cih.

»Kakšna pa bo pridiga?« me sprašu- jejo ljudje. »Ali bodo Prevzišeni pridig- ali v slovenskem ali nemškem jeziku? Saj dveh pridig hkrati menda ne bo, kaj?«

Ničesar jim ne vem odgovoriti. »Verniki so Nemci in Slovenci. Presne- to mora biti škof v škripcih, kadar od- haja na Kočevsko birmovat, saj ne ve, komu naj ustreže, da bo prav in v re- du.« modrujejo ženske.

To so skrbi starejših, ki so že bili pri birmi. Otroci pa se malo menijo, kak- šna bo pridiga, kakšno bo petje in kdo bo lepše pel škofu podobkico. Malo se boje škofovega udarca na lice, še bolj pa se veselo daril, ki jih zanje pripravljajo botri in botrice.

Gospod župan se je menda naveličal nenehnih prošelj, ko prihajajo občani k njemu in ga moledujejo za botra. Vsi bi bili radi v botrinji ž njim. On pa modro odgovarja: »Da, da, slabi časi so, ljubí moj! Saj bi šel rad vsem birmo vezat, vsem birmancem iz občine, pa kaj, ko pa ni tega preljubega denarja.«

Preljubega denarja resda ni. Ampak ko bi nadležnejšem vsaj obljubil tako, kakor tisti ljubljanski trgovci, ki je vsakemu prošnjiku odgovoril: »No, da, bom pa šel birmo vezat vašemu fantu. Ampak povem vam, da imam veliko birmancev. Druga mu ne bom mosel dati za birmansko darilo, ko molitvenik in podobico svetega Jurija.«

Materi in očete pa so odhajali in vi- hali nosove. »Nak, takšen revež pa že ni,« so zabavljali. »Skoporitec je, da mu ga ni para. Ste že slišali kaj takšnega! Bogat trgovci je, pa obljubi otroku mo- litvenik in podobico svetega Jurija. Ha- ha, vse skupaj ne stane več ko ubogega »kovača«. Našemu že ne bo za botra...«

Štirinajst jih je bilo, ki so bili trgovca prosili za botra, na dan birme pa je sa- mo eden prišel. Bil je ubog delavec. Pri- peljal je v trgovčevu hišo revno obleče- nega otroka in dejal: »Zdaj je tukaj, gos- pod. Pa ga peljite k birmi in mu polo- žite roko na rame. Tudi za molitvenik in podobico vam bo hvaležen, samo da je dobil botra.«

Trgovci je čakal, da pride še ostalih trinajst. Ko pa jih ni bilo, je odšel s fantom k birmi. Potlej pa mu je doma izročil vse, kar si je bil pripravil za šti- rinajst birmancev: štirinajst molitvenikov in štirinajst tisočakov, na katerih je bilo naslikanih — štirinajst svetih Jurjev.

Fant ni vedel, kakšno bogastvo drži v

Nepričakovana vest:

Holandska — Jugoslavija

4:1!!

Na travnatem igrišču in v dežju se naša enajstotnica ni znašla in je po zaslugi nesigurne obrambe izgubila tekmo s tremi goli razlike

AMSTERDAM, 11. junija.

Pred približno 50.000 gledalci je bila danes ob 14.20 odigrana prva meddržavna tekma med Jugoslavijo in Holandsko, ki se je končala s precej visokim porazom Jugoslavije, na katerega po dveh tako uspešnih tekmah, po zmagi nad Anglijo in tesnem porazu proti Italiji, gotovo nismo računali. Tekmo je posejlo mnogo odličnih gostov, med njimi tudi princ Bernhard in naš poslanik na Holandskem. Ves dan je močno deževalo, tudi med tekmo samo in teren, čeprav je pokrit s travo, je bil zelo splozek.

Moštvi sta nastopili v sestavi: JUGOSLAVIJA: Lovrić — Požega, Andjelković — Manola, Dragičević, Lechner — Glisović, Petrović, Živković, Matošić, Perlić.

HOLANDSKA: Dyststra, Wilders, Caldenhove, Staanz, Endriksen, Pauwe, Dreeger, Lenstraah, Feente, Smith, De Harder.

Začetni udarec imajo Holandci, ki takoj ostro napadajo in ustvarjajo nevarne situacije pred našim golom. Že v 5. minuti levo krilo preigra Požega in od da Lenstri, ki zabije prvi gol. Holandci še vedno krepko napadajo in v 10. minuti preigra srednji napadalec Dragičević, ki je ostro startal nanj. Holandec vrne žogo Smithu, ki je nepokrit in iz daljave 20 m ostro plasira v gol.

Holandska vodi 2:0

Zdaj pritizne Jugoslavija in ustvari več nevarnih situacij pred holandskim golom, toda nasprotnikova obramba je zelo dobra poleg tega pa naši zastreljajo mnogo lepih šans. V 18. minuti pošlje Živković na prazen gol, ali zgreši. Kmalu nato ujame žogo Matošić, ki ostro

strelja na gol, vratar odbije, a Živković pošlje v prazen gol in tako

Jugoslavija zniža na 2:1

Že v 31. minuti dosežejo Holandci po Feenti tretji gol. Njihova ofenziva traja še dalje in se igra ves čas pred golom Jugoslavije. V 40. minuti postavi lovo krilo na 4:1 in s tem končni rezultat.

Kako so igrali

Holandci so ves prvi polčas igrali zelo dobro in neprestano ogrožali naša vrata. Naše igrače je zelo motilo travnato in spolzko igrišče, ker so vajeni igre kratkih pasov, ki je pa niso mogli v Amsterdamu učinkovito predvajati. Slaba je bila zlasti obramba, kjer se na travi nikakor ni znašel Požega. Zato ga je v 31. minuti zamenjal Dubac.

V drugem polčasu se je naše moštvo mnogo bolj znašlo in tekma se je odigrala večinoma na holandski polovici. Naš napad pa je preveč kombiniral in svoje premoči ni znal izrabiti. Nešteto pozicij in zrelih šans je bilo pokvarjenih, mnogo žog je šlo v aut, razen tega je bil še holandski vratar izvrsten. Ves drugi polčas zlasti od 22. minute dalje je bila iniciativa na naši strani, kljub temu se Jugoslovaniom ni posrečilo, da bi izboljšali rezultat. Lahko pa se reče, da je bila današnjega hudega poraza kriva izključno slaba obramba.

Po tekmi je vodja holandske ekipe Johannes izjavil, da je Jugoslavija predvedla tehnično boljši nogomet, toda kratka podajanja in kombinacije se na travi niso obnesle in so holandski obrambi sproti omogočilo, da je uredila svoje vrste in parirala vse napade.

Domači spored

LJUBLJANA, 11. junija.

Današnji domači spored je bil prav boren in je obsegal nekaj nogometnih prireditvev, ki pa so bile slabo obiskane. Precej je presenetila zmaga Domžalčanov v kvalifikacijski tekmi za vstop v prvi podelavni razred.

V naslednjem naša poročila:

Disk — Grafika 1:0 (0:0)

Na igrišču Ilirije je igral prvak ljubljanskega II. razreda Grafika s prvakom kamniškega — domžalskega okrožja Diskom iz Domžal prvo kvalifikacijsko tekmo za vstop v I. podelavni razred. Igra se je končala z nepričakovanim porazom Ljubljancov, pripomniti pa je treba, da so po igri gostje zmago zaslužili. Ker bo druga tekma v Domžalah, je računati, da bo Disk zamenjal jeseniške Kovinarje v podelavnem I. razredu. Sodil je g. Lukežič.

Mars — Litija 14:2 (8:0)

Dopolodne je bila na istem igrišču prijateljska tekma med gornjima nasprotnikoma, ki se je končala s katastrofalnim porazom litijskih gostov. Mars je nudil prav odlično igro zlasti pa se so odlikovali napadalci kot strelci. Litija ni igrala tako slabo, kakor kaže rezultat. Sodil je g. Mrdjen.

Korotan-Hermes 3:2 (2:1)

Prvenstvena tekma juniorskih moštev na igrišču Korotana se je končala z zasluženom zmago boljšega moštva.

Bratstvo — Reka

7:1 (4:0)

Jesenice, 11. junija

Danes popoldne je bila odigrana na Jesenicah prijateljska tekma med Bratstvom in Reko iz Ljubljane, ki se je končala z visoko zmago domačinov v razmerju 7:1

Spor med Hrvatini in JNS

Hrvatska sportna sloga bo iskala pravico pri mednarodni nogometni federaciji

Zagreb, 11. junija

Danes je bila v Zagrebu skupščina Hrvatske sportne sloge, ki se je udeležilo 183 delegatov, a 45 klubov je dalo pismo, ne pooblastilo, da jih zastopajo navzoči delegati. Zborovalce je pozdravil predsednik Hrvatske sportne sloge dr. Ivo Kovačič in s skupščine je bila poslana po zdravna brzojavka dr. Mačku. Sprejeta je bila resolucija, s katero vsi hrvatski klubi dajejo odgovor JNS. V resoluciji naglašajo, da je uprava JNS s svojim delom in v zvezi z zadnjem času pokazala, da ne želi sporezuma in pravične rešitve svojih problemov. Hrvatski klubi ločijo delo JNS od pravega razpoloženja velike večine slovenskih in srbskih klubov in izjavljajo, da nimajo ničesar proti tem klubom, mislijo pa, da glede na sklep glavne skupščine JNS, ne bo v bodoče mogoče

Gregorič — juniorski državni kolesarski prvak

Slovenski kolesarji so pokazali na državnem prvenstvu juniorjev odlične sposobnosti in so zasedli prva tri mesta

Zagreb, 11. junija

Danes je bilo kolesarsko državno prvenstvo za juniorje na cesti Stenjevca-Brežice. Dirke so uspele prav dobro, težke so bile le zaradi velikega prometa, ker je polno izletniških avtomobilov drvelo iz Zagreba. Start je bil pri Stenjevcu, proga pa je vodila do Brežic in nazaj in je znašala njena dolžina 60 km. Vsega

skupaj je startalo 28 dirkačev, članov 17 klubov iz vse države. Dirkači so večinoma vozili skupaj, le trije Zagrebčani so od časa do časa uhajali na vodstvo, a proti koncu je vodilna skupina stela okrog 15 dirkačev, na vodstvu pa so bili Slovenci. Kakih 100 m pred ciljem je zaradi karam. bola pet dirkačev padlo, 9 pa jih je skraj hkrati pridrvelo na cilj. Rezultati so bili naslednji:

1. Gregorič Jože (Edinstvo, Ljubljana), 2. Planinšek (Celje), 3. Štirn (Vrhnika), 4. Oteheimer (Orao, Zagreb), 5. Horvatić (Gradjanski, Zagreb), 6. Oberman (Olimp, Zagreb), 7. Davidović (Olimp, Zagreb), 8. Inkret (Železničar, Zagreb), 9. Šparcer (Celje) — vsi 1:42.10. 10. je bil zopet Slovenec Sibiha (Edinstvo) 1:34.05. 13. je bil Perlić (Edinstvo) itd.

Dirke so pokazale veliko suptornost slovenskih dirkačev, ki so si že takodru. go leto po vrsti priborili državno prvenstvo juniorjev.

Enourni tek

Na igrišču Ilirije je bil v režiji atletskega podelave enourni tek, ki so se ga lahko udeležili verificirani in neverificirani tekmovalci. Prireditvev naj bi bila nekaka predpriprava za državno prvenstvo v maratonu.

Na tek se je prijavilo 5 tekmovalcev. Vreme je bilo soparno in za dober rezultat neprimerno. Zaradi tega je smatrati zmagovalcev rezultat za izvrsten, saj zaostaja komaj 400 m za Spornovim državnim rekordom, razen tega pa je bila konkurenca neenaka.

Mariborski dogodki

Maribor, 11. junija

Maribor se je predramil davi in krasnem jutru, ki je Mariborčane izvabilo v prosto naravo. Toda že po 10. uri so zastirali nebo oblaki in vill se je dež, ki je sicer hitro minil. Pri frančiškanih in pri Magdaleni so imeli popoldne telovsko procesijo. Pevci so se odpravljali v Ruše, kjer je bil za danes napovedan velik obmejni pevski tabor.

Razstava slik v Rušah

so otvorili sinoči v Sokolskem domu. Svoja dela razstavljata Golob in Šušmelj. Razstavo, ki je pod pokroviteljstvom ruskega Sokola, je otvoril inž. Teržan. Zanimiva razstava bo odprta do 18. junija.

Gledališče mladega rodu

V Mariboru smo vse bolj čutili v zadnjem času potrebo ustanovitve posebnega gledališča mladega rodu. Od začetka so bile zaradi ustanovitve nekatere ovire, ki pa so zdaj premagane. Zmagalo je spoznanje, da potrebuje otrok primernih gledaliških predstav, ki bi mu ne bile le v razvedrilo, ampak ki bi nanj tudi vzgojno vplivale. Zaradi tega je bil danes popoldne v mali dvorani Narodnega doma ustanovni občni zbor Društva »Gledališče mladega rodu«, ki ima predvsem namen, da skrbi za redno uprizarjanje umetniško, pedagoško in narodnostno vrednih dramskih del za mladino. Razen tega ima društvo nalogo, da skrbi za pedagoško vrednost predstav na podlagi temeljitga proučevanja vplivov predvajanih iger na otroke med predstavo in po njej. Pripravljalni odbor je sestavljen društvena pravila, ki jih je politično oblastvo že odobrilo. Ustanovni zbor je vodil g. Albert Murko, ki je tudi obširno poročal o pripravah. Izčrpen referat o mladinskem gledališču je imel prof. Smašek. Pri volitvah so bili izvoljeni: prof. Smašek za predsednika, Alfonz Kopriva za podpredsednika, Cano Marion za tajnika, Albert Murko za blagajnika. Referentka je Lea Prahova in gospodar Mirko Lorger. V nadzornem odboru sta prof. Šilih in Alfonz Žerjav. Predsednik razsodišča je Ernest Franc. Pripravljalni odbor je že oskrbel umetniško in pedagoško dober repertoar ter navezal stike z upravnim odborom Posojilnice v Narodnem domu, da dovoli uporabo velike dvorane za uprizarjanje predstav gledališča mladega rodu.

Srečna številka 13

Ob ogromnem zanimanju Maribora in okolice je bila danes popoldne tradicionalna tombola sreskega odbora podmladka

Silna toča tudi blizu šmarja pri Jelšah

Strela je zanetila dva požara

Celje, 11. junija.

Ksror smo že poročali, je med silno nevihto v petek popoldne strela zahtevala v Medlogu v Celju dvoje človeških življenj, toča pa je v občinah Vransko in Sv. Jurij ob Taboru povzročila nad dva milijona dinarjev škodo.

V petek proti večeru je treščilo v kozolec posestnika Jerneja Poholeta v Ločah pri Šmartnem v Rožni dolini. Kozolec je pogorel do tal. V Sotelskem pri Šmarju pri Jelšah je treščilo v hišo posestnika

Sokol II. je pokazal plodove svojega dela

LJUBLJANA, 11. junija.

Na telovadnem prostoru za novim Sokolskim domom v Trnovem je bila sinoči akademija, ki je privabila množico sokolskih prijateljev. Okoli sto naraščajnikov in naraščajnic, otrok, članov in članic je izvajalo izbran program ob svitu reflektorjev in navdušenem odobravanju gledalcev. Dom, ki bo čez dobro leto že nudil streho svojim številnim članom in brez dvoma med najlepšimi sokolskimi domovi, je bil ves razsvetljen. Med številnim občinstvom so bila zbrana tudi vsa ljubljanska in okoliška sokolska društva. Moški in ženski voditeljski zbor sta odlično pripravila vodenjski del tekme. Najprej je nastopila deca, 14 dekcev in 18 deklic. Dekci so predvajali proste vaje, dekci pa na rajalne. Marsikatera mamica, ki je sedela med gledalci, je s ponosom sledila kretnjam svojega sinčka ali hčerke, ki je bil med telovadci. Deset moških naraščajnikov je nato pokazalo svojo spretnost na bradljah šest naraščajnic je predvajalo vaje s palicami. Gotovo je bila ta točka programa ena izmed najbolj uspešnih. Potem je moška in ženska deca pokazala svojo spretnost na nizki bradljah. Devet članov je nato izvajalo simbolične vaje, ki jim je sledila ena najprijetnejših točk večera: igre moške dece. 2 vrsti najmanjših sta tekmovali med seboj najprej z žogo, potem pa s posodo, v kateri je bila voda. Gledalci so se malim tekmovalcem od srca nasmejali. Osem članic je nato še nastopilo v rajalnih vajah in ženska deca v vajah s kijli. Člani pa so se odlično izkazali v vajah na konju. Osem članic, oblečenih v svetle bele obleke je igralo valček, v zadnji točki pa je nastopilo še osem članov moškega naraščaja. Točke so bile prav vse deležne navdušenega odobravanja.

Akademija je pokazala, koliko skrbnega dela vlagajo voditeljski zbori v delo za mladi sokolski naraščaj. Pokazala pa je tudi, da je ta naraščaj z vso dušo vdan sokolski misli in da ljubi sokolsko telovadnico. Po akademiji se je razvila na telovadnem prostoru prijetna prosta zabava. Danes popoldne je imel Sokol II. enako lepo uspeh javni nastop.

Rezultati so bili: 1. Kvas (Ilirija) 18 km 401 m, 2. Perc (Primorje) 900 m zadaj, 3. Kalan (Amater Trbovlje) 1200 m zadaj, 4. Glonar (I). Tavčar (P) je izstopil.

Tenis

Naši teniški reprezentanti nastopajo v Parizu na prvenstvu Francije za menjačo srečo. Obe naši ženski zastopnici sta že izpadli, najprej Kovačeva, za njo pa še Florijanov. Kukuljević je porazil Francoza Rimeta 6:2, 6:1, 6:4; Mitić pa Francoza Lenganeja 7:5, 6:1, 3:6, 6:3. S tem se je plasiral v četrt finale. Pallada ni bil kos odlično razpoloženemu dolgoletnemu Ircu Rogersu in mu je gladko podlegel v treh setih s 4:6, 3:6, 0:6.

Rdečega križa v Mariboru. Na Trgu svobode in na bližnjem Jugoslovanskem trgu se je zbralo okrog 15.000 ljudi. Največje zanimanje je seveda vladalo za glavni dobitnik štiridesletni avto znamke »Opel«. Razen tega je bilo še 30 drugih dragocenih tombol in okrog 1000 raznih večjih in manjših dobitkov. Ko je bila izklicana vsa vrsta števil, je prišla na vrsto številka 13, ki je to pot izjemno pomenila srečo. Na oder sta prišla namreč kar dva kandidata az tombolo, in sicer zidar Ivan Rotman z Meljskega hriba in pomožni delavec državnih železnic Franc Repolusk iz Peka. Zreb je odločil v prid Rotmana. Presrečni zidar kar ni mogel verjeti, da je dobil avto Rekel je, da bo prodal. Repolusk pa je dobil drugo tombolo, moderno spalnico za dve osebi, vredno 10.000 din.

Nesreča neznanega motociklista

Popoldne se je neznan motociklist iz inozemstva z vso silo zaletel v ograjo na klanec iz Rošpoha proti Kamnici. Ograja je popolnoma porušena, a motociklist je obelžal nezavesten. Njegove identitete še niso ugotovili. Prepeljali so ga v bolnišnico.

Sam se je sodil

Poročali smo o razburljivem dogodku, ki se je pripetil te dni pri Sv. Marjeti ob Pesnici. V odsotnosti domačega gospodarja, ki je moral na orožne vaje, je hlapec Anton Štefan napadel in nevarno poškodoval svojo gospodnjo 36letno Antonijo Sokovo. Sokovo so mariborski reševalci prepeljali v bolnišnico, kjer so ugotovili, da ima hude poškodbe po glavi in razkila. no čeljust. Anton Štefan pa je pobegnil neznanokam. Zdaj pa so ga našli obešenega na nekem drevesu v gozdu. Iz strahu pred zasluženim kaznjem je sam sodil s tem, da si je končal življenje.

Vlomilci in tatovi

Pri posestniku Ivanu Kosu v Visolah pri Slovenski Bistrici so se pojavili vlomilci, ki so odnesli lovsko puško, gramofon in druge predmete. — V Bětnavski 31 so ukradli neznan zlikovci posestniki Alojziji Badokovi denarnico, v kateri je bilo 100 din gotovine. — Upokojenemu železničarju Vlaciju Ceriču na Tržaški cesti 20 so vladilci odnesli zlato verižico, zlato brošo, razne druge predmete in 100 din gotovine. — V neki mariborski kavarni je bil okraden sofer Henrik Cerar iz Nasipne ulice. Izginila mu je usnjata torbica, v kateri je bilo gotovine za 1500 din.

Stancerja. Ogenj se je razširil tudi na gospodarska poslopja sosedna Črnoše. Požar je uničil Stancerjevo hišo in Črnoševa gospodarska poslopja.

Okrog 17. je obiskala Podčetrtke. Imeno. Imensko gorco, Slake, Buče, Virštanj in Zibiko pri šmarju katastrofalna toča, ki je strahovito opustošila vinograde, uničila poljske prideleke in okostla sadno drevje ter povzročila ogromno škodo. Prebivalstvo je obupano in je potrebno nujne pomoči.

Danes popoldne je imel Sokol II. enako lepo uspeh javni nastop.

Danes popoldne pa je bil javni nastop, ki je prav tako odlično uspel.

Nastop, pri katerem je sodelovalo okoli 230 društvenih pripadnikov, sta otvorila pozdrav državni zastavi in nagovor marjivga starostar br. Vinka Kocijana, ki je pozdravil navzočine in apeliral na vse, da podprejo dovršitev doma. Ker obhaja letos br. starosta pomemben jubilej — 30 let poživovalnega društvenega udejstvovanja — mu je članstvo poklonilo lepo spominsko listino. Posamezne nastope dece, naraščaja in članstva, ki so želi mnogo odobravanja navzočnih, sta vodila podnačelnik br. Jože Prohaska in sestra Joža Goršičeva. Sodelovala je godba Sokola I. Ves nastop, ki je obsegal 13 točk, se je končal v dveh urah, nato pa se je razvila prijetna zabava.

Gafencu v Ankari

Ankara, 11. junija. AA. Rumunski zunanji minister Gafencu je prisel na uraden obisk v Ankaro, kjer bo ostal tri dni.

Ratifikacija agrarnega sporazuma z Italijo

Rim, 11. junija. o. Fašistični korporacijski zbornici je bil predstavljen v ratifikacijo italijansko-jugoslovenski sporazum od 19. maja t. l., s katerim se definitivno ureja vprašanje agrarne reforme za italijanske državljane v Jugoslaviji. Ta sporazum se tiče predvsem italijanskih optantov v Dalmaciji.

Ameriški helij za poljske balone

Washington, 11. junija. AA. Ameriška vlada je dovolila, da se Poljski izroči potrebna količina helija za polnjenje stratosfernih balonov. Polet teh balonov se bo izvršil ob koncu avgusta s sodelovanjem ameriških strokovnjakov.

Danes se zaključuje velesojem

Da je ljubljanski velesojem v resnici prireditvev, ki z dotokom tujcev razgiblje vse naše mesto, smo opazili tudi včeraj, ko je bila zadnja nedelja letošnjega pomladnega velesoja. Pršlo je zopet precej kupcev za razno blago, med njimi mnogo iz drugih banovin, ki v delavnih dneh preko tedna niso imeli časa. Zato so tudi včerajšnji kupcijski uspehi kar zadovoljivi. Popoldne je bilo zlasti mnogo posetnikov iz podeželja. Nebo je sicer obetalo hud naliv, pa je bilo komaj nekaj ponižnih kapljic. Zato so se Ljubljancani pričeli popoldne v trumah pomikati proti velesojem in kmalu je bilo sejmistično polno, vesela živahnost pa je trajala tja do večera in dalje v noč.

Danes bo velesojem še ves dan odprt, zvečer pa se bo vsakdo lahko še posovl od velesoja na zabavišču. Včeraj so se ljudje komaj zvrstili, ko so metali kupone v žaro pred podstavkom Merkurjevega kipa. Danes ob 5. popoldne pa bo pred paviljonom »K« javno zbiranje kuponov velesojemskih vstopnic pod nadzorstvom javnega notarja.

Otvoritev Valvazorjevega doma

Kranj, 11. junija.

Kranjska podružnica SPD je imela danes pomemben praznik, saj je otvarjala novo planinsko postojanko, katere ne bodo veselili samo oni, ki so žrtvovali leto dni truda in kopico stroškov, da so jo postavili, temveč vsa naša številna družina planincev, ki bo gori pod Stolom imela razkošen novi dom.

Z vremenom se Kranjčani danes niso smeli pritoževati, kajti bilo je kakor nalašč za takšno svečanost. In tako ni čudno, če se je tamkaj v krasnem planinskem svetu okoli novega Valvazorjevega doma (1180 m) zbralo nad 500 obiskovalcev, vseh razigranih in vrisajočih v božjo naravo in bogato obdanih z dobrinami novega doma. Pomnisi novi dom, ki ga je sezidal kranjska podružnica na mestu prejšnje koče, je krasna enonadstropna stavba s številnimi krasno urejenimi sobami in vsem modernim komfortom ter bo nudil prijateljem srednjegorskih tur res idealno zatočišče. Pot do tja je skoraj promenadna, razgledi od tam pa so vredni marsikaterega v naših planinah.

Otvoritvena svečanost se je pričela okoli 10. s cerkvenim opraviлом in blagoslovitvijo. kar je vse opravil brezniški župnik g. dr. Arneic. Po končanih obredih je stopil na govorniški oder predsednik kranjske podružnice SPD g. Andrej Rojc, ki je pozdravil vse odlične goste, med njimi predvsem sreskega načelnika radovljiškega g. dr. Vrečarja in zastopnike osrednjega društva g. dr. Vrtačnika, dr. Brileja. Pučnika in ostale, nato pa na kratko orisal zgodovino te zelo stare planinske postojanke, ki jo je l. 1918 naše SPD kupilo od avstrijskega alpinskega društva in jo lani izročilo v upravo kranjski podružnici. Predsednik se je zahvalil vsem, ki so kakorkoli pripomogli, da je na pobojcu Stola zrastla ta prelepa nova stavba za turiste. Graditeljem in izvršiteljem velikega načrta so nato čestitali izmed oficijelnih zastopnikov sreskega načelnik g. dr. Vrečar, v imenu centrale SPD g. dr. Vrtačnik ter v imenu Zveze za tujski promet in njenega predsednika dr. Rataja ravnatelj Zveze g. dr. Žizek. Vsi slavnostni govorniki so bili enodušni v pohvali, da si je kranjska podružnica s to stavbo postavila trajen spomenik svoje delavnosti.

Medtem se je v domu — še bolj pa daleč naokoli njega po krasni planini — razvila med stotinami navzočih planincev — najbolj številno so bili zastopani oni iz Kranja in Radovljice, pa tudi Ljubljancov je bilo precej — razvila neprisiljena, res prava planinska zabava. V popoldanskih urah je slavilence obiskal tudi predsednik osrednjega odbora SPD g. dr. Pretnar.

Novi Valvazorjev dom ne bo potreboval nobene reklame!

Objave

Nov grob. V noči na nedeljo je umrl v celjski bolnišnici po hudem trpljenju v starosti 50 let pasar g. Josip Pristovšek iz Celja, agilen član prostovoljne gasilske čete v Celju in vodja njenega sanitetnega oddelka. Truplo so položili na mrtvaški oder v gasilskem domu na dvorišču mestnega poglavarstva v Celju, od koder bo pogreb v torek ob 17.30 na mestno pokopališče. Pokojnemu bodo ohranjen blag spomin, svojem naši iskreno ožale!

Opozarjamo na današnji javno produkcijo ljubljanskega državnega konservatorija, na katerem se bo izvajal pod vodstvom dr. Švare Haydnov oratorij za zbor in orkester »Stvarjenje«. Sedeži po 5 in 3 din, stojšča po 2 din se dobe v knjigarni Glasbene Matice. Nastopili bodo solisti, konservatorijski mešani zbor in polnolni orkester.

Na belokranjskem festivalu v Črnomlju 18. t. m. se bodo prikazale originalne belokranjske narodne igre in plesi. Udeležili se festivala s »Putnikom« posebnim vlakom. Voznica, vstopnina na prireditve in kosilo skupaj 45 din. Prijave pri »Putniku« do četrtka.

ŠAH

Celje, 11. junija. Celjski šahovski klub je danes igral z obrtniškim šahovskim klubom iz Zagreba in je beležil visoko zmago s 6 in pol proti 1 in pol.

Bombni atentati v Jeruzalemu

Jeruzalem, 11. junija. AA. V enem izmed poštnih uradov sta eksplodirali včeraj dve bombi, pri čemer je bilo ranjenih 8 oseb, med njimi tudi višji britanski policijski uradnik in dva britanska stražnika.

Po včerajšnji eksploziji dveh bomb je davi eksplodirala še ena bomba. Tretja bomba je eksplodirala v trenutku, ko so jo hoteli strokovnjaki odstraniti. Pri tem je bila 1 oseba ubita, 7 pa ranjenih. Vse kaže, da gre za atentate židovskih ekstremistov. V nekaterih mestnih četrtih so bile hišne preiskave. Žrtve so Arabci in en strokovnjak angleške policije. Odkrili so tudi četrto bombu, ki je bila postavljena v neki garaži blizu pošte, ki pa k sreči ni eksplodirala.

Narodnoobrambno delo Branibora

Skupno delovanje Družbe sv. Cirila in Metoda,
Slovenske straže in Branibora

LJUBLJANA, 11. junija.

V dvorani Kmetijske družbe se je vršil danes dopoldne občni zbor narodnoobrambnega društva Branibora. Zborovanje je vodil predsednik profesor g. Ivan Rudolf ter po pozdravu prečital vdanostni brzojavki Nj. Vel. kralju Petru II. in knezu namestniku Pavlu, in vrsto pozdravnih. Nato pa je v krepkih in prepričevalnih besedah orisal stremeljenja društva in teževe, s katerimi se je moralo pri svojem delu boriti.

Pri ustvarjanju novega političnega reda po svetovni vojni je tudi naš narod plačal levi delež. Polna tretjina slovenskega življa je bila odrezana od svoje etične skupine in narodnoobrambno delo je postalo imperativ vsega našega narodnega dela. Podaril je, da slovenske narodnoobrambne organizacije niso nikake udarne edince z imperialističnimi stremeljenji, marveč je njihovo delo strogo obrambnega značaja in njihov smoter samo v tem, da svojemu človeku doma in v tujini čuva njegovo lastno bit, ga krepči v njegovem narodnem jeziku, mu ohranja šege in navade njegovih dedov, ga veže k narodni celoti. Za naše ljudi preko državnih mej in onstran oceana moramo poznamiti vseh 15 milijonov naše države.

Dogodki preteklega leta so silno mnogo zaposlili našo organizacijo. Prav posebna skrb je veljala propagandi in nabiralnim akcijam. Za narodnoobrambne namene so bili izdani razmeroma visoki zneski. Organizacija si je pridobila veliko prijateljev zlasti tudi med mladino. Izostala je zelo velik odstotek slovenskih petičnikov. Vsem akcijam, posebno denarnim, so se lepo odzvali trgovci, obrtniki, delno tudi industriji in denarni zavodi. Vendar pa je visok odstotek visoko fundiranih podjetij in zasebnikov ostal izven narodnoobrambnega dela.

Predsednikovo poročilo je dopolnil tajnik g. Avgust ePrtot, ki je podal psihološko situacijo, ki je usmerjala tudi delo

Branibora v preteklem poslovnem letu. Dosežena sta bila dva lepa uspeha: to sta ustanovitvi akademskih podružnic Branibora v Ljubljani in Mariboru in so bili v okviru akademskih sekcij prirejeni v narodnostno ogroženih krajih vsestransko uspešni tabori. Prav dobro so uspeli tudi vse nabiralne akcije, zlasti akcija pirhova, nadalje reklamni srečolov. Publikacija »Dva dokumenta«, ki je izšla 13. maja 1928. leta, je bila prav topla sprejeta v vseh vrstah. Kadar in kjer so bile potrebne gmotne podpore, tam je društvo po svojih močeh pomagalo. Društvo ni deležno nobenega dotoka iz javnih sredstev, kakor se to prakticira v vseh državah.

Kakor med akademsko mladino je bilo doseženo koordinirano delo tudi med tremi našimi najvažnejšimi narodnoobrambnimi društvi, med CMD, Slovensko stražo in Braniborom. Skupni odbor teh organizacij je postal odločen činitelj pri reševanju vseh narodnoobrambnih problemov.

Blagajniško poročilo je podal blagajnik g. Mozetič, potem pa je bila na predlog nadzornega odbora podeljena celotnemu odboru razrešnica.

Pri volitvah je bil za predsednika soglasno izvoljen dosedanjí predsednik prof. Rudolf, za podpredsednika pa dr. Dolar in g. Fellacher. Za odbornike so bili izvoljeni Engelmannova, dr. Gorjanec, Iskra, Kavs, Kokalj, Mozetič, Pertot, Slodnjak in Smuc, v nadzorni odbor pa Mačkovšek, dr. Novak in dr. Vrčon.

O stanju med primorskimi Slovenci je poročal g. dr. Čermelj. G. dr. Dolar je predlagal, naj bi se delovanje društva razširilo preko mej naše ban. po vsej Hrvatski in Srbi. V ta namen bo tudi v kratkem izšla v srbohrvaščini brošura, ki naj senzani naše brate z našim obmejnimi prebivalstvom. Iz pregovorili so še mariborski zastopniki g. Cvetko in ljubljanska akademska zastopnika gg. Zidar in Jakše.

Za boljšo ljudsko šolo

Prvi kongres učiteljstva naših osnovnih šol

Nedavno se je vršil prvi kongres pedagoških delavcev in delavk naših vzornih ali kakor jim časih nepravilno pravijo, »poskusnih« ljudskih šol. Čez dvesto delegatov iz vseh delov naše države se je zbralo k večdnevni delu v novem industrijskem mestecu Borovu. Prišli so delegati vseh vzornih ljudskih šol (ogledna šola je pri pravici). Tudi z naše bežigradske šole se je kongresa udeležilo deset delegatov z upraviteljem g. Lovštom in pedagoškim inštruktorjem g. Kobilcem. Prosvetno ministrstvo in druga oblastva so na kongres poslala svoje zastopnike, udeležili so se ga pa tudi predstavniki Batovih podjetij. Zanimivo je da Batova podjetja izdatno pomagajo eni izmed najboljših naših vzornih šol, ki v Borovem dopolnjuje niz modernih prosvetnih ustanov. Podjetje Borovo je s svojo gostoljubnostjo tudi omogočilo lep uspeh tega kongresa, ki ga je vodil g. Dragoljub Branković, nadzornik vseh vzornih šol v naši državi, ki je pri organiziranju teh šol pri nas zelo zaslužen!

Stremljenje po boljši ljudski šoli je kakor v drugih državah tudi pri nas povzročilo ustanavljanje posebnih vzornih, ogled-

nih šol, kjer se novodobna pedagoška načela presajajo v prakso in se more učiteljsvo drugih šol s hospitacijami pripraviti o vrednosti in uspešnosti novih načinov šolskega dela. Ustanavljanje takih šol se je pri nas začelo pred štirimi leti in je kongres moral pokazati rezultate štiriletnega dela. Danes imamo že precej teh vzornih šol, seveda mnogo manj kot v drugih državah, zato pa po kakovosti prav dobrih.

Po uvodnih formalnostih in govorih je kongres razvil svoj delovni načrt. Pedagoški inštruktorji in drugi referenti so imeli okrog dvajset predavanj, teoretičnih in praktičnih, ki so obravnavala vprašanja uspešnejšega ljudskošolskega dela. Kongresu je prisostvoval predsednik Batovih podjetij Jan Bat'a, ki je imel tudi govor o pomenu dobre šole za Slovence. Na programu kongresa sta bila dalje ogled vseh vrstnih naprav in prosvetnih ustanov v Borovem in udeležba pri akademiji tamošnje vzorne šole.

Diskusije o vseh predmetih so bile prav živahne in so pokazale, da je s strani oblastev, zlasti samoupravnih, na jugu nekoliko več razumevanja in podpore za

vzorne šole, kakor jo uživa naša bežigradska.

Kongres je sprejel prav obširno resolucijo, v kateri zlasti poudarja potrebo izgraditve našega šolstva po sodobnih načelih, gmotnih podpor, ureditve pravnih vprašanj naših vzornih šol, ureditve položaja pedagoških inštruktorjev in učiteljskega teha šol, oblikatornega enomečnega dela šolskih nadzornikov na teh šolah, uvedbe srednjih vzornih šol po istih načelih kakor ljudskih, izdajal naj bi se tudi časopis teh šol »Nova šola«, ki naj se tišča na državo in samoupravne strške

Občni zbor društva absolventov trgovskih šol

LJUBLJANA, 11. junija.

Društvo absolventov trgovskih šol je zborovalo danes pri »šestici« pod predsedništvom g. Jožeta Beberja. Po uvodnih besedah je predsednik poročal, da društvo napreduje leto za letom in da je začne težko hitro premostilo. Poudaril nujnost združenega nastopa absolventov v javnosti za upravičene zahteve in priporočal realno delo: predavanja, jezikovne tečaje in tudi skupne zabave.

Podrobneje poročilo o delu uprave je podala tajnica gđ. Olga Zidanikova. Iz njenega poročila posnemamo, da šteje društvo 229 članov. Da bi bili lahko tudi z onimi člani, ki žive v oddaljenih krajih, v čim tesnejših stikih, je odbor izdal okrožnice. Podrobno delo je bilo razdeljeno na tri glavne sekcije: socialno, kulturno in propagandno.

Iz poročila socialnega odseka, ki ga je podala načelnica gđ. Miša Dolžanova, posnemamo, da je bila prva naloga sekcije najti zaposlitev številnim brezposelnim članom. Druška naloga odseka je bila, da vodi pogajanja z nameštenskimi društvi za enotni strokovni forum. Vendar uspeha ni bilo.

Poročilo kulturnega odseka je podal g. Milan Vrhunc. Naglasil je, da se zaradi

in dostavlja brezplačno vsem ljudskim šolam.

Prvi kongres te vrste pri nas je prav dobro uspel. Diskusije, izmena izkušenj in zblizanje pedagoških delavcev so poživili delovni polet teh pedagoških pionirjev. Zeleti je le, da bo njihovo delo do prihodnjega kongresa naletelo na prav tako razumevanje kakor v Borovem, na prav tako vsestransko podporo kakor ga nekatere šole na jugu naše države že uživajo, in da jim bo omogočeno izvršiti obširni program, ki to ga na svojem prvem kongresu sprejeli.

nezavednosti mnogih članov niso mogli izvršiti vsi lepi načrti, ki jih je imel odsek. Naštevaj je predavanja, ki so se vršila v okviru društva in podčrtal pomen teh predavanj. Za tečaje so dobili člani lepe šolske sobe in izvršne profesorje, prijavnikov pa ni hotelo biti. Najbolj je še uspel tečaj italijanskega jezika.

O delu propagandne sekcije je poročal njen načelnik g. Ivan Zorman. Ugotovil je žalostno dejstvo, da je med absolventi trgovskih šol zelo majhna stanovska zavednost. Poročal je o izletih, ki jih je prijel odsek in ki se bodo odslej vršili redno vsak mesec, ker se je ustanovil kolezarski krožek.

Blagajniško poročilo je podal g. Marn Svetko. Poročal je še nadzorni odbor in predlagal razrešnico, ki so se vršila na podjelna celemu odboru. Pri volitvah je bil za naslednje leto za predsednika spet soglasno izvoljen g. Jože Beber. Tudi ostali člani odbora so ostali z malenkostnimi izpremembami isti.

Na občnem zboru je bilo zastopano tudi društvo iz Celja in je podalo svoja poročila. Ob koncu je bila sprejeta resolucija, v kateri so navedene težnje absolventov trgovskih šol.

Društvo sodnikov je zborovalo

LJUBLJANA, 11. junija.

V sodni palači se je danes dopoldne vršil redni letni občni zbor slovenske sekcije Društva sodnikov kraljevine Jugoslavije. Zborovanje je vodil agilni dolgoletni predsednik društva dr. Jurij Štempihar, udeležilo se ga je pa razmeroma malo članov tudi iz Ljubljane. Predsednik je v kratkem nagovoru pozdravil vse navzoče, ki se jim je zahvalil za udeležbo, nadalje se je spominjal v preteklem letu umrlih družinskih članov dvornega svetnika Rudolfa Perscheta iz Ljubljane, starešine sreskega sodišča Ivana Huterja iz Litije in sreskega sodnika Josipa Vejnerja iz Maribora, katerih spominu so se zborovalci oddolžili s trikratnim »Slava!«. Dalje je predsednik v kratkem orisal društveno delovanje v preteklem letu, ki je bilo zaradi zunanjih in notranjih političnih dogodkov ovirano v uspešnem prizadevanju za stanovske interese.

Podrobneje je o društvenem delovanju poročal tajnik dr. Stanko Štrukelj, ki je v uvodu naglasil, da zaradi zgodovinskih dogodkov preteklega leta tako strokovna kakor tudi stanovska društva niso mogla razviti tiste razgibanosti, kakor prejšnje čase. Zato tudi odbor društva sodnikov v preteklem letu z izjemo nekaterih slučajev ni mogel najti primerne prilike za kakšne uspešne iniciativne ukrepe v smeri ureditve in izboljšanja socialnega položaja sodniškega stanu. Že nekako stereotipne zahteve po čim prejšnji zakonitvi sodniškega zakona ali po takojšnji zakonitvi nekaterih amandmajev k uradniškemu zakonu v pogledu avtomat-

tičnega napredovanja sodnikov in državnih tožilcev, ki sta jih odbor sekcije in osrednja uprava pošiljala na merodajna mesta, niso dosegla uspehov. Po sili razmer se je moralo zato društveno delovanje omejiti na individualno moralno in gmotno podporo članstva. Tako je interveniral v nekaterih osebnih zadevah svojih članov, v pretežnem delu je razvil široko delo z gmotnim podpiranjem svojih članov v obliki posojil.

Vse to nad vse potrebno in članstvu koristno društveno delovanje je grozil na mah ukiniti znani pravilnik o ustanovah človekoljubnega značaja. Zato je odbor v skrbi za interese svojega članstva na

Evidenčna številka kolesa je izdala vlomilca

Eden izmed vlomilcev v Čerčkovno trgovino pod ključem

Ljutomer, 11. junija.

Pred tedni je ob času hude ponočne nevihte neznanec vlomil v trgovino pokojnega Feliksa Čerčka, ki jo vodi zdaj njegova vdova. Ta trgovina ima sploh pogosto vlomilske obiske. Pred leti so jo vlomilci obiskali kar trikrat v kratkih presledkih. Tokrat sta bila na delu dva vlomilca, ki sta že bila izpraznila izlozbe in si odprla tudi vrata v trgovino. V usodnem času pa je neki trgovski namešteneč šel mimo Čerčkove trgovine domov. Videl je, da slonita nedaleč od trgovine ob zidu sosedne hiše dve kolesi. Na drugi strani ceste blizu Vre-

gove gostilne pa je videl stati nekega moškega. Trgovskemu pomočniku se je kar čudno zdelo, da sta slonila tam kolesi tako brez vsakega varstva. Vendar pa je nadaljeval svojo pot. Naposled pa mu je prišlo na um, da bi bilo dobro pogledati, kakšni sta evidenčni številki teh koles, da bi ju mogel drugi dan javiti policiji, če bi se kdo zgabil, da pogreša svoje kolo. Vrnil se je h kolesoma in si eno izmed evidenčnih števil zapisal.

Drugi dan se je raznesla vest o vlovu v Čerčkovo trgovino. Trgovski pomočnik je slutil, da so njegova ponočna opazovanja v zvezi s tem vlovom, in je vso reč javil orožnikom. Ti so dognali, da je stal možki ob Vregovem oglu na straži in da je brez dvoma obvestil svojega tovariša, ki je »deloval« v trgovini, o nevarnosti, ki mu preti. Nato sta jo oba odkurila.

Evidenčna številka kolesa je kazala v apasko kotlino in orožnikom v Gornji Radgoni je te dni uspelo prijeti lastnika kolesa, nekega Jožefa Sereca iz Apač. Po rojstvu je Serec, ki šteje kakih 25 let, iz Veščice v občini Razkrižju, torej iz ljutomerske okolice. Tako so mu bile razmere v Ljutomeru dobro znane, po vrhu pa nihče ni mogel sumiti, da prihajajo vlomilci iz oddaljenih Apač. Serec je imel pri sebi aktovke z 2500 din gotovine. O denarju pripoveduje, da mu ga je dal z aktovke vred njegov tovariš, ki je bil prav duša nočnih podvigov. Serec baže sploh ni vedel, da je v aktovki toliko denarja. Svojeja pajdaša je sicer izdal, orožniki pa ga še niso prijeli, ker se spretno skriva. O denarju domnevajo, da je izkupilec za blago, ki sta ga vlomilca odnesla iz Čerčkove trgovine. Sereca so orožniki izročili sodišču v Ljutomeru.

Drzen vlom v gostilno

Slovenj Gradec, 11. junija.

V noči na včeraj je bil izvršen v gostilno Kajfeža Jakoba pri železniškem postajališču v Slovenjem Gradcu vlov. Vlomilec je razbil šipo v oknu s kamnom, okno odprl ter se splazil skozenj. V gostilniškem prostoru je vse razmetal in našel v nekem predalu 2200 din, ki jih je tam pustila natakarica zvečer, ko je šla spat. Vlomilec je odnesel tudi suknjo g. Kajfeža, ki je ostala v gostilniški sobi, in pisalni stroj. Natakarcina denarja je bilo v tem znesku 600 din. Celotna škoda znaša okrog 4000 din. Čudno je, da si je tat upal vlomiti ob cestni luči.

V isti noči je bilo ukradeno kolo trafikantu g. Puncerju. Tat je odpeljal kolo iz veže. Morda je bil isti nepridiprav, ki je vlomil pri Kajfežu. Orožništvo je začelo preiskavo.

GOSTILNA „PRI ČADU“

POD ROŽNIKOM

vabi izprehajalce na obisk, kjer Vam bo na idiličnem, senčnatem vrtu solidno in poceni postreženo s svežim pivom ter drugimi izbranimi pijačami in jedlim.

Se priporoča

AGI ČAD.

NAGRADNA KRIŽANKA

1	2	3	4		5	6	7	8	9
10					11		12		
13				14		15		16	
17			18			19		20	
		21			22		23		
	24					25			
26	27		28			29		30	
31	32		33		34			35	
36		37		38				39	
40			41				42		
43								44	

Vodoravno: 1. junak Shakespearejeve tragedije, po kateri tragedija nosi naslov (fonetično), 5. mesto v južnih Tirolah, 10. naboj za miniranje, 12. žensko krstno ime, 13. krstno ime v srbsčini, 14. naplačilo, 16. naslov vojvode, vladarja pri azijskih narodih, 17. egipčanski bog solnca, 18. vas v blejski kotlini, 20. predlog, 21. švicarski kanton, 22. latin-ka beseda za umetnost, 24. odgovor v srbsčini, 25. csební zaimek, 27. vrv v srbohrvaščini, 29. gorje, bolečina, 31. predlog, 33. veznik, 35. trčilnica, 36. globok glas, 38. kratka za akademski športni klub, 39. tujka za polt, 40. mestece v Delmaciji, 42. krepčilo, 43. czemlje, področje, 44. kmetovalec.

Navpično: 1. kos pohištva, 2. ptica, 3. številka 4. členica v italijansčini, 6. medmet, 7. izrek, 8. mesto v Rumuniji, 9. god na Notranji čem, 11. številka, 14. veznik, 15. žen ko krstno ime, 18. pletiva, 19. velikan, 21. staro indijsko pleme, 23. plod, 26. su-

Nagrado v znesku 100 din

je žreb tokrat naklonil Romanu Rozinu, uradniku, Sv. Lenart v Slov. gorah. Troje nagrad v knjigah pa si dele Mira Krombholzova, dijakinja v Ljubljani, Jarnikova 4, Lidija Plantanova, Ljubljana, Bohoričeva 24, in Milan Košir, trgovski sotrudnik, Borovnica 117. Besede pomenijo:

ženj, delovni stroj, 28. žensko krstno ime, 29. močan, 30. ranocelnik, 32. gospe, 34. domača žival (v množini), 35. devojka, 37. mlečni izdelek, 39. lopov, 41. več tudi, 42. vprašalnica.

Rešitve je treba poslati do petka in sicer po navadni dopisnici, tako da križanko izrežete iz lista, jo pravilno izpolnite in izrežete nalepite na zadnjo stran dopisnice. Reševalci v Ljubljani, Mariboru in Celju, lahko izrežete iz lista z izpolnjeno križanko nalepijo tudi na navaden kos papirja in ga do petka vržejo v nabiralnico »Jutroviha« podružnic. Po žrebu izbranemu reševalcu pripade nagrada 100 din, razen tega pa so na razpolago še tri tolažilne nagrade v knjigah.

Rešitev zadnje ponedeljske križanke

Vodoravno: meter, sod, kolek, mana, Ezav, gib, les, Amerika, Erinija, ton, lek, oziveti, Unamuno, jod, tir, diva, Amor, cigan, kor, samun.

Navpično: maratonec, emir, rabi, Sava, dete, Kali, oven, Korakorum, genij, silur, mož, jen, voda, edin, Izak, urar, Atos, Mira.

Iz zgodovine Gdanska

Pogled na pristanišče v Gdansk

Že pred 1000 leti je Gdansk pripadal Poljski. Oddelje do danes pa je Poljska mesto izgubila trikrat, in sicer od l. 1308 do l. 1454., drugič od l. 1795. do l. 1807. in tretjič med svetovno vojno od l. 1915 do l. 1919. V zgodovinski dobi so v Gdansk prebivali Slovani, v večini Poljaki. L. 1308. so tevtonski vitezji pripeljali v Gdansk enega izmed poljskih princv. Mesto so si tedaj osvojili z zvižajo. Okrog 10.000 domačinov, ki niso bili oboroženi, so pobili in v mestu nastanili nemške koloniste. L. 1454. so Poljaki premagali tujce s pomočjo domačega prebivalstva, Gdansk je postal zopet poljsko mesto in poljski kralj mu je dal za izkazano zvestobo privilegije svobodnega mesta.

V zadnjih 340 letih je bilo mesto tesno povezano s Poljsko, ker je bilo središče poljskega prometa. V tej dobi je mesto uspevalo in je postalo najvažnejše evropsko pristanišče za Amsterdamom. L. 1795. so Prusi zavzeli mesto po hudih bojih s prebivalstvom. Od tega leta naprej je bil Gdansk le še prusko garnizijsko mesto, v katerem so zatirali poljski življenj in ga nadomeščali z nemškimi. Trgovski pomen mesta je znatno padel v dobo, ko je bil Gdansk ločen od svojega naravnega poljskega zaledja. Pred svetovno vojno je znašal promet okoli 2 milijona ton letno, po svetovni vojni, ko je bilo mesto zopet spojeno z domovino in vključeno v poljsko carinsko omrežje, je promet hitro narasel in je dosegel lani nad 7 milijonov ton. Teritorij svobodnega mesta Gdanska, ki

leži ob ustju reke Vistule, največje plovne arterije Poljske, pripada geografično Poljski. Kot edino prirodno, rečno in primorsko pristanišče je Gdansk življenjskega pomena za poljsko gospodarstvo. Dve petini celotnega pomorskega prometa gre skozi to pristanišče. Pomorski promet pa tvori okoli 80% celotnega eksportnega prometa Poljske.

Gdanski teritorij pa je velike življenjske važnosti tudi glede na varnost Gdynie, ki je drugo poljsko pristanišče ob Baltiku, ter za varnost celotne obmorske poljske meje, ki je dolga komaj 104 km. Gdynia je oddaljena samo nekaj kilometrov od svobodnega mesta Gdanskega.

Glede Gdanskega ne more odločiti število prebivalstva in velikost teritorija. Friderik Veliki, pruski kralj, je domel pomen mesta in je zapisal v svojem političnem testamentu: »Kdor bo imel ustje Vistule in Gdansk, bo močnejši gospodar Poljske kakor pa tisti, ki jo vlada.«

Ustje Vistule in Gdansk sta bili v preteklih stoletjih ključna točka za varnost Poljske. V 19. stoletju je Gdansk postal eden izmed najpomembnejših trgovskih središč v Evropi. Njegova trgovina je bila zelo razvijena in je prinesla veliko bogastva. Gdansk je bil tudi pomembno središče za poljsko kulturo in umetnost. V 20. stoletju je Gdansk postal eden izmed najpomembnejših industrijskih središč v Poljski. Njegova industrija je bila zelo razvijena in je prinesla veliko bogastva. Gdansk je bil tudi pomembno središče za poljsko kulturo in umetnost. V 21. stoletju je Gdansk postal eden izmed najpomembnejših turističnih središč v Poljski. Njegova turistična industrija je bila zelo razvijena in je prinesla veliko bogastva. Gdansk je bil tudi pomembno središče za poljsko kulturo in umetnost.